

แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

รพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัด

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ชื่อผู้วิจัย นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐี รหัสนักศึกษา 604140116

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤตพิพล พฤตพิกุล ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก และ (2) หาแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 48 คน และข้าราชการครู จำนวน 200 คน รวมทั้งสิ้น 248 คน ได้มาโดยการเปิดตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครื่องชี้และมอร์แกน และการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน โดยภาพรวม มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา และปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน ที่พบมากที่สุดคือ คณะครูไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (2) แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก พบว่า 1) โรงเรียนควรมีการจัดประชุม ชี้แจงภาพรวม สร้างการรับรู้ร่วมกัน เพื่อวางเป้าหมายและวัตถุประสงค์ วางแผนการดำเนินงาน การพัฒนางานด้านวิชาการ 2) จัดตั้งคณะกรรมการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยตัวแทนครูจากแต่ละระดับชั้น/กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้คณะกรรมการทำหน้าที่หารือและตัดสินใจร่วมกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ 3) เชิญองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสถานศึกษาให้ความสำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร แต่งตั้งเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาด้านวิชาการ ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) จัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการวัดผล การประเมินผล เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ และความเข้าใจในกระบวนการที่เป็นมาตรฐาน และแก้ข้อมูลนโยบายด้านการศึกษา ระเบียบใหม่ๆ และแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 5) สร้างนโยบายที่เปิดโอกาสให้ครูสามารถออกแบบวิธีการวัดผลได้เอง โดยไม่จำกัดแค่การสอบข้อเขียน เช่น การใช้แบบประเมิน การทำโครงการ การนำเสนอ หรือกิจกรรมในชั้นเรียนต่างๆ

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา, การบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการ, สถานศึกษาเอกชน

Independent Study Title: The Guideline Development of Collaborative Academic Administration of Private Schools under Tak Provincial Educational Office.

Researcher: Mrs. Raphiphat Mongkhonchuthaset; **Student ID:** 604140116;

Degree: Master of Educational Administration (Educational Administration);

Advisors: Dr. Pruettipol Pruettikul, Assistant Professor; **Academic Year:** 2024

Abstract

The purposes of this research were to (1) study the conditions and the problems of collaborative academic administration of private schools under Tak Provincial Educational Office, and (2) find the guidelines for the development of collaborative academic administration of private schools under Tak Provincial Educational Office. The samples consisted of 248 persons namely 48 school administrators and 200 teachers obtained by using Krejcie and Morgan's samples size determination table and multi-stage sampling. The respondents consisted of 17 experts. The research instruments were a questionnaire and an interview. The data were analyzed using frequency distribution (f), percentage (%), mean ($\bar{X}$), and standard deviation (S.D).

The results revealed that (1) in general, the conditions of collaborative academic administration of private schools were at the high level. The highest mean was the participation of developing planning. The problems of collaborative academic administration of private schools showed that teachers did not participate in decision making for the development of school curriculum and local curriculum. (2) The guideline development of collaborative academic administration of private schools under Tak Provincial Educational Office were: 1) schools should hold meetings to foster collective awareness for goal setting and academic planning. 2) Teacher representatives should be appointed in educational supervision committee, assigned members to discuss, and made joint decisions on supervision matters. 3) The administrators should encourage organizations to get involved in academic administration and decision making. 4) Staff should be trained to know the process of academic administration. Moreover, the administrators should update education policies, regulations, and practices to align with the current situations. 5) The administrators should develop policies that allowed teachers to design their own assessment methods beyond the written examinations such as using evaluation forms, project-based assessment, presentations, and various classroom activities.

Keywords: Guidelines, Collaborative Academic Administration, Private Schools.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ด้วยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่ง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์ ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาในการตรวจคุณภาพเครื่องมือและให้ข้อชี้แนะในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ดังรายนามที่ปรากฏในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล อาจารย์ประจำวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น อาจารย์ประจำสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ดร.ณัฐนันท์ จาดดำ ศึกษาพิเศษศึกษานาฏการ ปฏิบัติหน้าที่พิเศษติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา นางสาวน้ำฝน เทียนทอง ศึกษาพิเศษศึกษานาฏการ ปฏิบัติหน้าที่พิเศษติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา และนายวัชรินทร์ ใจยะสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชภัฏวิทยา(ตี่มั้ง) สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว เพื่อน และกัลยาณมิตรทั้งหลาย ที่มีส่วนในการช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอด และสุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือจนการศึกษา ค้นคว้าอิสระนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาในพระคุณของบิดามารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุนการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนประสบความสำเร็จ

รพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ทฤษฎี หลักการบริหารสถานศึกษา.....	14
แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	20
แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	46
บริบทของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	82

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	84
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก.....	84
ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก.....	90
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	92
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก.....	94
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก.....	104
ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก.....	112
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	122
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	122
วิธีดำเนินการวิจัย.....	122
สรุปผลการวิจัย.....	123
อภิปรายผลการวิจัย.....	127
ข้อเสนอแนะ.....	136
บรรณานุกรม.....	139
ภาคผนวก.....	153
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	154
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	177
ภาคผนวก ค ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	187

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน.....	189
ภาคผนวก จ หนังสือราชการติดต่อประสานงาน.....	191
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	196

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงการสังเคราะห์ห้องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม..... 57
2	แสดงข้อมูลสถานศึกษาเอกชนของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก..... 71
3	แสดงจำนวนประชากรของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จำแนกตามตามสถานศึกษา..... 85
4	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู.. 93
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยภาพรวมของผู้บริหารและครู..... 94
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน..... 95
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ..... 97
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ..... 99
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล..... 101
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน..... 103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ร่วมกัน.....	105
12 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของ สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ.....	106
13 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วม ดำเนินการ.....	108
14 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล.....	109
15 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านความเป็นอิสระต่อ ความรับผิดชอบในงาน.....	111
16 แสดงแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน.....	112
17 แสดงแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	114
18 แสดงแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ.....	116
19 แสดงแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ตามแนวคิดของนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล.....	118
20 แสดงแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ตามแนวคิดของนักเรียน ด้านความเป็นอิสระต่อ ความรับผิดชอบในงาน.....	120

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงโครงสร้างสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก.....	65
2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	83

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของบุคคลในทุกช่วงวัยให้เจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม อันจะนำไปสู่การสร้างทุนทางปัญญา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตในสังคมอย่างสงบสุข ทั้งนี้ การศึกษายังเป็นรากฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความมั่นคงและเสถียรภาพของสังคมและประเทศชาติ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืนให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ ในเวทีโลก ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษา ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนานคนไทยให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับหลักการแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม รู้จักรักสามัคคี และร่วมมือกันอย่างแข็งแกร่ง เพื่อนำประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ยังมีเป้าหมายสำคัญเพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศให้เหลือน้อยลงอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระบวนการจัดการศึกษาต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ

ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งมีความภาคภูมิใจ
 ในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ตลอดจนส่งเสริมศาสนา
 ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล อีกทั้ง
 อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ต้องพัฒนาความสามารถในการประกอบ
 อาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การจัดการ
 ศึกษาต้องยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับประชาชน โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 และพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่อง มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจาย
 อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการ
 บริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงสถานศึกษาในเขตพื้นที่
 การศึกษานั้นๆ โดยตรง การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4)
 พ.ศ. 2562 ได้กำหนดหลักการสำคัญไว้อย่างชัดเจน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ และให้
 ความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากการจัดให้มีหมวด 6 ซึ่งว่าด้วย
 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการเฉพาะ โดยประกอบด้วย 5 มาตรา นอกจากนี้
 ยังกำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
 เพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังให้สามารถยกระดับ
 คุณภาพการศึกษาของไทยทั้งระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบัญญัติดังกล่าวส่งผลให้สถานศึกษา
 ทุกแห่งต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาบนพื้นฐานของหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการบริหารการศึกษาของประเทศ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
 จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง
 และนักเรียนสำหรับประเทศไทย แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ
 และสถาบันสังคมอื่นๆ โดยยึดหลัก "All for Education" เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมี
 ประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาคนและสังคมไทยอย่างยั่งยืน
 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ได้กำหนด
 คุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะ
 ต่อไปนี้ 3Rs ได้แก่การอ่านออก (Reading) การเขียนได้(Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics)
 8Cs ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการ
 สร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 4) ทักษะ
 ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 5) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และ

การรู้เท่าทันสื่อ 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 7) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ 8) ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีเป้าหมายที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) 2) ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถ เต็มตามศักยภาพ (Quality)
- 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ข้อ 3.1 ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ผู้เรียนต้องมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีวินัยและมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไปจัดกิจกรรมสะท้อนการสร้างวินัย จิตสาธารณะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น และ ข้อ 3.2 คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น นักเรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น
- ข้อ 3.7 ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานมีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภท การศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น และระดับความพึงพอใจของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเพิ่มขึ้น เป็นต้น โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่ สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัด และประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและมีแผนงานและโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566, หน้า 1-2)

การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลหลักที่มีความรับผิดชอบโดยตรงต่อการจัดการศึกษา การปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมของผู้บริหารจำเป็นต้องครอบคลุมภาระงานและขอบข่ายการบริหารโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารทั่วไป และงานบริหารงานบุคคล ในงานทั้ง 4 ด้านนี้ งานวิชาการ

ถือเป็นงานหลักที่มีความสำคัญโดยตรง เนื่องจากเป็นงานที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในขณะที่งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เป็นงานสนับสนุนที่ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความเข้าใจในขอบข่ายของงานวิชาการอย่างลึกซึ้ง ตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง และต้องปรับปรุงพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยครอบคลุมขอบข่ายงานวิชาการที่สำคัญ ได้แก่ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ งานด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน งานด้านการนิเทศการศึกษา และงานด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างหลักประกันด้านคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการว่าเป็นรูปแบบการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่ได้รับการนิยมนำมาใช้ โดยนอกเหนือจากบทบาทหลักของผู้บริหารในองค์กรแล้ว สมาชิกหรือบุคลากรภายในองค์กรยังถือเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้องค์กรสามารถพัฒนาและก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพขององค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างความร่วมมือและความสามัคคีภายในองค์กร อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่กำหนดไว้ การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผลงาน ถือเป็นปัจจัยสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กรในยุคปัจจุบัน เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวไม่เพียงแต่ส่งเสริมให้บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร แต่ยังช่วยสร้างความผูกพันและความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน (พิชิต ช่างชัยชนะ, 2560)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพนธ์ฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564-2566 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก, 2566ก) ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศในทุกกลุ่มสาระ ดังนี้ 1) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพนธ์ฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 สำหรับนักเรียนที่สมัครใจในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพนธ์ฐาน ผลการประเมินโดยภาพรวมทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยระดับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 36.44 เมื่อพิจารณาทีละสาระการเรียนรู้ พบว่า สาระการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกรายวิชา 2) ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพนธ์ฐานของผู้เรียนระดับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

กับระดับประเทศชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาพรวม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ร้อยละ 4.89 เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทั้งหมด 3) การเปรียบเทียบภาพรวมปีการศึกษา 2565 กับปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.56 และเมื่อพิจารณาทีละกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากที่สุดร้อยละ 5.12 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.50 และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.55 และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดลง ร้อยละ 7.92 ผลการเปรียบเทียบย้อนหลัง 3 ปี พบว่า ภาพรวม ปีการศึกษา 2566 กับปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.08 และเมื่อพิจารณาทีละกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.02 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.29 ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยลดลงมากที่สุด ร้อยละ 1.09 และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยลดลง ร้อยละ 0.91 เมื่อเปรียบเทียบใน 3 ปี การศึกษา พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 4 รายวิชา มีคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัดลดลง 4) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 สำหรับนักเรียนที่สมัครใจในการสอบฯ ผลการประเมินโดยภาพรวมทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 31.89 เมื่อพิจารณาทีละสาระการเรียนรู้พบว่าสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานของผู้เรียนระดับจังหวัดกับระดับประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ร้อยละ 2.58 เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า สาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศมากที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ต่ำกว่าร้อยละ 3.27 ส่วนสาระที่เหลือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละของระดับประเทศทั้งหมด 5) ผลการเปรียบเทียบการทดสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ย้อนหลัง 3 ปี ภาพรวมพบว่าการเปรียบเทียบภาพรวมปีการศึกษา 2565 กับปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.00 และเมื่อพิจารณาทีละกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ 3.44 ส่วนสาระการเรียนรู้ที่เหลือมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเพิ่มขึ้นทุกรายวิชาเปรียบเทียบ ภาพรวมปีการศึกษา 2566 กับปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละลดลงร้อยละ 2.00 และเมื่อพิจารณาทีละกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละลดลง โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ลดลงมากที่สุด ร้อยละ 3.56 รองลงมาได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร้อยละ 3.35 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ร้อยละ 0.76 และสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 0.70 ตามลำดับเมื่อเปรียบเทียบใน 3 ปีการศึกษา พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัดลดลงอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก, 2566ก)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ยังเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการในปัจจุบันอาจยังขาดแนวทางที่ส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มศักยภาพ การที่ผู้บริหารต้องรับบทบาทผู้นำทางวิชาการ แต่ขาดกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ อาจทำให้การประสานงาน การกระตุ้น และการสนับสนุนครูในการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปอย่างราบรื่นและเต็มที่ ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญที่สุด ดังนั้น ปัญหาหลักที่การวิจัยนี้ต้องการเข้าไปแก้ไข คือ การขาดแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก เพื่อเร่งพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกระดับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรรับผิดชอบในการเป็นผู้นำทางวิชาการของครูเป็นอันดับแรก เนื่องจากหน้าที่หลักของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งคือการให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียน การทำงานร่วมกับครู การกระตุ้นเตือน การให้คำแนะนำ และการประสานงานเพื่อให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน ถือเป็นส่วนสำคัญของการบริหารงานวิชาการ งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา โดยมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาสามารถประเมินได้จากผลงานด้านวิชาการ และการส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาครั้งนี้มุ่งนำหลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในทุกมิติให้ดียิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงาน นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนากิจการแบบมีส่วนร่วม วิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหา แนวทางพัฒนากิจการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5 ประการ ประกอบด้วย

1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
5. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 29) มี 17 งาน ดังนี้

หลักสูตรท้องถิ่น

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชน สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก, 2566) จำนวน 713 คน จำแนก เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 48 คน และครูผู้สอนจำนวน 665 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชน สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จำนวน 248 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 48 คน และครูผู้สอน จำนวน 200 คน โดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609)

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหา แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5 ประการ ประกอบด้วย

1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3. การมีส่วนร่วมดำเนินการ

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

5. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการขอข่ายและภารกิจงานวิชาการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 29) มี 17 งาน ดังนี้

หลักสูตรท้องถิ่น

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน
- สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จำนวน 17 คน ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้บริหารการศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือชำนาญการพิเศษที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2. เป็นนักวิชาการศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนไม่น้อยกว่า 5 ปี และจบการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาโท
จำนวน 3 คน

3. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนไม่น้อยกว่า 5 ปี และจบการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาโท จำนวน 8 คน

4. เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนไม่น้อยกว่า 5 ปี และจบการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาโท
จำนวน 4 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจัดการทำงานโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้จากการสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้
พิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5 ประการ ประกอบด้วย

1.1 การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มจะมีส่วนร่วมกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันของทีม / กลุ่ม โดยเฉพาะจุดประสงค์ของสมาชิกกลุ่มที่สอดคล้องกับองค์การ มักจะนำมาซึ่งความสำเร็จของการทำงานได้ง่าย

1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่างๆ ด้วยความเต็มใจ

1.3 การมีส่วนร่วมดำเนินการ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนกระบวนการดำเนินการ โดยร่วมกันปฏิบัติให้สำเร็จบรรลุผลตามแผนที่ได้วางเอาไว้

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การที่ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการดำเนินโครงการ เริ่มตั้งแต่ขั้นวางแผน ระบุปัญหาและความต้องการ ขั้นปฏิบัติการ การประเมินผลและบำรุงรักษา สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมได้ คือ ร่วมในการตัดสินใจ ร่วมปรึกษาร่วมปฏิบัติการ และร่วมผลประโยชน์

1.5 ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน หมายถึง ลักษณะงานที่ให้อิสระในการทำงานในการวางแผนงาน และกำหนดวิธีการที่จะใช้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการมอบหมาย ความรับผิดชอบของพนักงานโดยให้อิสระในการเลือกวิธีปฏิบัติงาน และการประเมินผลการทำงานได้อย่างอิสระ

2. ขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ศึกษาธิการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมของโรงเรียนที่เกี่ยวกับงานวิชาการ 17 งาน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสารหลักสูตรท้องถิ่น

2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2.9 การนิเทศการศึกษา

2.10 การแนะแนว

2.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

2.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

2.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารและครู ในสถานศึกษา ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งด้านการแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจและการปฏิบัติงานตลอดจนการประเมินผล

4. ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง อุปสรรคในการดำเนินงาน ระหว่างผู้บริหารและครูในสถานศึกษาในการปฏิบัติงานทั้งด้านการแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจ และการปฏิบัติงานตลอดจนการประเมินผล

5. แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนให้มีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้ ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอน ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอน และขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา

6. สถานศึกษาเอกชน หมายถึง โรงเรียนในระบบ ประเภทสามัญศึกษา ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดตาก และอยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ตามกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยกำหนดไว้จำนวน 21 โรงเรียน

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการบริหารสถานศึกษา

8. ครู หมายถึง บุคลากรในโรงเรียนเอกชน ผู้สอนอัตราจ้าง ผู้สอนประจำการ ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก และแนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษารู้เท่าทันและสามารถปรับตัวได้กับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังทำให้บุคลากรในสถานศึกษารักและศรัทธาในตัวผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ได้คน ได้งาน มีคุณภาพ ทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตากครั้งนี้ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารต่างๆ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ทฤษฎี หลักการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ทฤษฎีการบริหารการศึกษา
 - 1.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 2.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.3 หลักการบริหารงานวิชาการ
 - 2.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
3. แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 3.1 แนวคิดและทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 3.2 แนวความคิดพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 3.3 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 3.4 องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 3.5 ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 3.6 ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
4. บริบทของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎี หลักการบริหารสถานศึกษา

ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีหลักและกระบวนการบริหาร การบริหาร การศึกษา หลักการแนวคิดในการบริหาร ภาพรวมของการบริหารทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหาร สถานศึกษามีความเหมาะสมผู้เขียนจะได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวเพื่อให้เกิดความเข้าใจและมุมมอง ในการบริหารสถานศึกษายิ่งขึ้นต่อไป

คำว่า “การบริหาร”(Administration) ใช้ในความหมายกว้างๆ เช่น การบริหารราชการ อีกคำหนึ่ง คือ “การจัดการ” (Management) ใช้แทนกันได้ กับคำว่า การบริหาร ส่วนมากหมายถึง การจัดการทางธุรกิจมากกว่าโดยมีหลายท่านได้ระบุดังนี้

สมมา รณินัย (2560, หน้า 93) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์และมีการสั่งการ ควบคุม และจัดการ เพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายคือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุด และบรรลุผลตามเป้าหมาย ที่วางไว้

ยุทธนา วาโยหะ (2561, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินการต่างๆ ภายในสถานศึกษาโดยอาศัยหน้าที่การบริหาร ที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์การ และการควบคุมเพื่อให้งานของสถานศึกษาดำเนินตาม ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้

ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2564, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการของบุคลากรให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร โดยการใช้ ศาสตร์และศิลป์ของบุคลากรตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ในการร่วมมือดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ วางไว้ ซึ่งต้องอาศัยวิธีการ กระบวนการ และทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ศรินทร์ทิพย์ วรรณภักตร์ (2564, หน้า 42-43) ได้ให้ความหมายของการบริหาร สถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารจัดการในสถานศึกษางานทั้ง 4 ด้าน โดยใช้ ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารอย่างเป็นระบบ และใช้กรอบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

มาหะมะบาคอรี มาซอ (2564, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นการบริหารกิจการต่างๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากิจการทั้ง 4 กลุ่มงานคือ การบริหาร

งานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไปและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้องค์กรมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

วัชร มะรังสี (2566, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการในการดำเนินการในสถานศึกษาโดยมีการบริหารตามภารกิจและขอบข่ายงานในสถานศึกษานั้นอย่างเป็นระบบ โดยใช้ทั้งศาสตร์ คือ หลักการ ทฤษฎี ความรู้ กลยุทธ์และศิลป์ คือ ศิลปะเทคนิค วิธีการ และทักษะในการบริหารจัดการบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานตามที่มอบหมายไว้ได้ตามภาระหน้าที่ที่พึงมีและกระทำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอ้างอิงถึงหลักความถูกต้องและคุณธรรมประกอบด้วย

รัชนาท กลางสอน (2566, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นการดำเนินการในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้านและมีความสำคัญในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งการบริหารการจัดการที่มีระบบ และวิธีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยบุคคล และหน่วยงานเข้าร่วมดำเนินการอย่างมีรูปแบบขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการมีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ มีปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เหมาะสม กับการบริหารสถานศึกษาใน แต่บริบทของชุมชนที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการ การควบคุมงานด้านต่างๆ ภายในสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกันโดยกระบวนการต่างๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน รวมถึงมีเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจการทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการบริหารอย่างมาก เพราะสถานศึกษาเป็นระบบการศึกษาและระบบสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาจึงหมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ซึ่งจะประกอบด้วย ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นงานที่ ยากลำบาก เป็นงานที่สำคัญและท้าทายความสามารถของบุคคล ผู้ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องรู้ ต้องตระหนัก และมีความรู้ความสามารถอย่างดีในบทบาทภาระหน้าที่และความ รับผิดชอบของตน และยังมีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่าน ได้อธิบายบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ถวิล อรัญเวศ (2560, หน้า 5) ได้อธิบายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. กล้าตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของนักบริหาร ต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ เป็นคนสุขุม รอบคอบ มีเหตุผลมีผลในการตัดสินใจ ไม่ด่วนเชื่อ แต่ต้องมีความรอบคอบโดยอาศัยข้อมูลจากหลายส่วนที่เป็นปัจจุบันประกอบการตัดสินใจ
2. ไวต่อข้อมูล นักบริหารมีอาชีพจำเป็นต้องเป็นคนที่ทันสมัย ไวต่อข้อมูลหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องติดตามข่าวสารต่างๆ อยู่เสมอโดยสามารถสืบค้นจากอินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ต่างๆ
3. เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล สามารถมองเห็นภาพในอนาคตและวางแผนหาแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาในอนาคตได้เป็นอย่างดี
4. ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน นอกจากความซื่อสัตย์ซึ่งเป็นคุณธรรมที่สำคัญประการหนึ่งแล้ว นักบริหารยังจะต้องพยายามสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เสมอและนำมาเผยแพร่ผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และเว็บไซต์
5. ประสานสิบทิศ นักบริหารต้องเป็นบุคคลที่ประสานงานกับหน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อกรณีพิพาทได้ และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ในหน่วยงานได้อย่างสันติวิธีโดยอาศัยหลักการปรองดองและสมานฉันท์เป็นบรรทัดฐาน
6. คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ๆ ผู้บริหารจะต้องคิดหาวิธีการใหม่ๆ หรือแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อใช้ในการบริหารงานเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง
7. จูงใจเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการใช้ภาวะผู้นำเพื่อโน้มน้าวหรือจูงใจเพื่อนร่วมงานให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่องานสูงประเมิณผล การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม รู้จักให้การชมเชย ให้รางวัลหรือปูนบำเหน็จความดีความชอบแต่ละคน เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเสมอภาคและทั่วถึง
8. ทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค ผู้บริหารจะต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาอุปสรรคที่กำลังเผชิญและพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างสันติสุข ไม่หนีปัญหาและไม่หมกหมมปัญหาไว้ให้พอกพูนขึ้นเรื่อยๆ
9. รู้จักยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ ผู้บริหารจะต้องรู้จักยืดหยุ่นและอ่อนตัวตามเหตุการณ์นั้นๆ ไม่ตึงเกินไป หรือไม่หย่อนเกินไป ต้องดำเนินการในทางสายกลางตามแนวทางพระพุทธศาสนา แต่บางครั้งก็ต้องมีความเด็ดขาดและฉับไวเพื่อจัดการกับปัญหาให้หมดสิ้นไปอย่างรวดเร็ว

10. บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องบริหารงานโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกๆ ฝ่ายโดยให้ทีมงานมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ

สุกฤษฎา ปงกันทา (2561, หน้า 24) ได้อธิบายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า สำนักงานปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ดังนี้

1. ด้านวิชาการ ประกอบด้วย

- 1.1 มีความรู้และเป็นผู้รู้ด้านวิชาการ
- 1.2 มีความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน
- 1.3 สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทัน่วงที
- 1.4 มีวิสัยทัศน์
- 1.5 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 1.6 ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มุ่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
- 1.7 รอบรู้ทางด้านการศึกษา
- 1.8 ความรับผิดชอบ
- 1.9 แสวงหาข้อมูลข่าวสาร
- 1.10 รายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
- 1.11 ใช้นวัตกรรมทางการบริหาร
- 1.12 คำนึงถึงมาตรฐานวิชาการ

2. ด้านการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย

- 2.1 เข้าใจนโยบายอำนาจหน้าที่และกิจกรรมในหน่วยงาน
- 2.2 มีความรู้ระบบงบประมาณ
- 2.3 เข้าใจระเบียบคลัง วัสดุ การเงิน
- 2.4 มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 2.5 มีความละเอียดรอบคอบ
- 2.6 มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
- 2.7 หมั่นตรวจสอบการใช้งบประมาณอยู่เสมอ
- 2.8 รายงานการเงินอย่างเป็นระบบ

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย

- 3.1 มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการบริหารงานบุคคล
- 3.2 เป็นแบบอย่างที่ดี
- 3.3 มีมนุษยสัมพันธ์
- 3.4 มีอารมณ์ขัน
- 3.5 เป็นนักประชาธิปไตย
- 3.6 ประนีประนอม
- 3.7 อดทนอดกลั้น
- 3.8 เป็นนักพูดที่ดี
- 3.9 มีความสามารถในการประสานงาน
- 3.10 มีความสามารถจูงใจให้คนร่วมกันทำงาน
- 3.11 กล้าตัดสินใจ
- 3.12 มุ่งมั่นพัฒนาองค์กร

4. ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

- 4.1 เป็นนักวางแผนและกำหนดนโยบายที่ดี
- 4.2 เป็นผู้ที่ตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการที่ดี
- 4.3 มีความรู้และบริหารโดยใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัย
- 4.4 เป็นผู้ที่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
- 4.5 รู้จักมอบอำนาจและความรับผิดชอบแก่ผู้ที่เหมาะสม
- 4.6 มีความคล่องแคล่วว่องไวและตื่นตัวอยู่เสมอ
- 4.7 มีความรับผิดชอบต่องานสูง ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค
- 4.8 กำกับ ติดตามและประเมินผล

มาหะมะบาคอรี มาซอ (2564, หน้า 27) ได้อธิบายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบทบาทที่มีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทต่างๆ ตามสถานภาพไม่ว่าจะเป็นบทบาทด้านการเป็นผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจรวมทั้งการเจรจาในข้อขัดแย้งต่างๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาดำรงอยู่ด้วยความเรียบร้อยและสามารถนำพาองค์กรไปสู่วัตถุประสงค์ตามเป้าหมายได้สำเร็จ

ภคพร เลิกนอก และเอกราช โฆษิตพิมานเวช (2564, หน้า 11) ได้อธิบายบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่การส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตร

มาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ การสร้างเสริมและพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่ดีในการเรียนรู้ รายการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ ดังมีสาระสำคัญซึ่งจะได้กล่าวถึงตามลำดับ ดังนี้

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้วิสัยทัศน์และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรถ่ายทอดและชี้แจงครูทุกคนให้เข้าใจตรงกัน คือ จัดการเรียนรู้โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ จัดสาระการเรียนรู้โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนฝึกทักษะ กระบวนการคิด จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา และนำขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียนเพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.2 การพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่ดีในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาครูให้เป็นครูที่ดี มีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยครูต้องมีความรู้และความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ รู้เทคนิคในการสื่อสารกับผู้เรียน อีกทั้งสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนได้อย่างรวดเร็วให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูต้องรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย

1.3 การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ การที่ครูจะจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพครูต้องได้รับการพัฒนาด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถและการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทและหน้าที่ในการพัฒนาครูให้สามารถทำหน้าที่เป็นเหมือนครูมืออาชีพ คือ

1.3.1 ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครู เช่น ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านพัฒนาทักษะการสอน เป็นต้น

1.3.2 ส่งเสริมและเข้าร่วมกับครูผู้สอนเพื่อสร้างความเป็น ชุมชนแห่งวิชาชีพ

1.3.3 ส่งเสริมและกระตุ้นการใช้ปัญญา

1.3.4 ให้การสนับสนุนครูเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเอาใจใส่และให้กำลังใจครูแต่ละคนอย่างใกล้ชิด

2. การพัฒนาสื่อและสิ่งและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

2.1 การบริหารการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ อาจทำได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับประเภทและวัตถุประสงค์ในการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เป็นสำคัญ

2.2 การบริหารสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องวิเคราะห์ความต้องการ วางแผนในการจัดหา จัดระบบการใช้ การบำรุงรักษาของ สิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาครูผู้เรียน และบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้ตลอดจนการกำกับติดตาม ประเมินผลการใช้ ปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ ในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา การพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่ดีในการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่สำคัญ ได้แก่ กิจกรรม การสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมเสริมทักษะชีวิต

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ภารกิจของ บุคคลที่ได้รับการดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา ที่ต้องรับผิดชอบการบริหารจัดการภายใน สถานศึกษา โดยมีบทบาทหน้าที่ เช่น บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านข้อมูล ข่าวสาร บทบาทด้านการตัดสินใจ เป็นต้น รวมถึงการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนให้บังเกิดผลสูงสุด และทำให้องค์การประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักและมีความสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียน โดยทุก โรงเรียนมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน งานวิชาการเป็นกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา กิจกรรมตามกระบวนการเรียน การสอนให้ดีขึ้น ด้วยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่าย (กุลชญา เทียงตรง, 2550, หน้า 30) งานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ บริหารงานวิชาการจากนักการศึกษาและนักวิชาการ ผู้วิจัยนำเสนอหัวข้อเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการไว้ดังนี้

ความหมายการบริหารงานวิชาการ

มีนักวิชาการได้อธิบายความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่รวม ภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญาจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้

ผู้ซึ่งได้รับการ ซึ่งได้แก่ นักเรียนหรือบุคลากรในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเอง ด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในศาสตร์ต่างๆ นำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ศิริพร ทาทราย (2552, หน้า 13) กล่าวว่า ความหมายของการบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญ มีขอบข่ายที่กว้างขวาง ครอบคลุมกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริม หลักสูตรที่เป็นหัวใจและงานหลักที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน และการทำงานกิจกรรมทุกชนิด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และคุณภาพที่ดี รวมทั้งการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและให้เกิด ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ธีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 75) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 16) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการว่า หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการ ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 30) ผู้บริหารเป็นผู้บริหารทางวิชาการและเป็นผู้ให้ คำแนะนำประสานงานการปฏิบัติงานกับครูในด้านการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับปรัชญาและ นโยบายด้านการศึกษาของโรงเรียน

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554, หน้า 3) ให้ความหมายของการ บริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

นิรัชกร ทองน้อย (2556, หน้า 33) การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหาร ในกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ตามเจตนารมณ์ของการศึกษาให้มากที่สุด

ภูมิพัธ เรืองแหล่ (2558, หน้า 33) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ดีขึ้น ด้วยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับ ความมุ่งหมายของการศึกษา

อุมาพร ชินแสน (2559, หน้า 10) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อพัฒนาปรับปรุง ส่งเสริมการ

เรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียนตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

กิตติภพ ถาวร (2559, หน้า 30) ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่างๆ ตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งการบริหารงานวิชาการจะประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อนำใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา แล้วนำแผนไปดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อกำหนดด้วยการกำกับติดตามแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น และทำการประเมินผลการดำเนินงานตามกิจกรรม เพื่อเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกิจกรรมต่างๆ

ฟอเรสต์ และกินเซอร์ (Forest & Kinser, 2002) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารและการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรการสอน และการจัดการเรียนรู้

วิกค์, เจนนิเฟอร์ และไฮเบอร์เกอร์ (Vick, Jennifer & Heiberger, 2008) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การวางแผนงานที่ต้องรับผิดชอบในการติดตามงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการทั้งหมด ซึ่งเป็นภาระงานที่ใหญ่กว่างานบริหารงานทั่วไป

จากการศึกษาความหมายของการบริหารงานวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการงานต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป้าหมายหลักคือคุณภาพผู้เรียน โดยต้องส่งเสริมการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผล การสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียนตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

มีนักวิชาการได้อธิบายความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 3-4) ได้กล่าวไว้ถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพ และความสำเร็จของโรงเรียน ความสำคัญของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน การบริหารด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 78) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษานั้นคือนักเรียนมีความรู้ มีคุณธรรม เป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข มีคุณภาพและมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากงานวิชาการ เนื่องจากว่างานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน และที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 15-16) ได้อธิบายความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานในโรงเรียน จะต้องให้ความสำคัญโดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ งานวิชาการ ร้อยละ 40 งานบุคลากร ร้อยละ 20 งานกิจการหรือนักศึกษา ร้อยละ 20 งานธุรการและการเงิน ร้อยละ 5 งานอาคารสถานที่ ร้อยละ 5 งานความสัมพันธ์กับชุมชน ร้อยละ 5 และงานบริหารทั่วไป ร้อยละ 5 นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการยังเป็นหลักที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญมากที่สุดและมีลักษณะงาน ดังนี้

1. เป็นสาระสำคัญของการศึกษาที่โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายภารกิจต่างๆ ไว้อย่างชัดเจนทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงต้องกำหนดภาระงาน ซึ่งเป็นงานหลักให้สามารถวางแผนจัดบุคลากรจัดดำเนินการให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของหน่วยงานบริหารโรงเรียน
2. เป็นงานที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหาร งานวิชาการต้องเด่นเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการซึ่งผลประโยชน์สูงสุดจะต้องเกิดกับผู้เรียนหรือนักศึกษาผลแห่งความสำเร็จ คือการได้พัฒนาผู้เรียน ผู้รับบริการและบุคลากรทั้งในด้านความรู้ เจตคติและทักษะที่หน่วยงานหรือโรงเรียนกำหนดให้
3. เป็นงานบริหารทางการศึกษา ที่โรงเรียนมีหน้าที่จัดบริการให้แก่ผู้เรียนและผู้รับบริการ มุ่งให้ได้รับความรู้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตนเองสังคมโดยรวมการจัดบริการทางการศึกษาอาจจัดได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ การจัดบริการให้คำปรึกษา การจัดอบรม สัมมนา การจัดประชุมทางวิชาการ การจัดประชุมทางวิชาการ การจัดให้เป็นหน่วยงานหรือศูนย์สารสนเทศ เป็นต้น
4. เป็นการแสดงถึงองค์ความรู้วิชาชีพ งานวิชาการในศาสตร์สาขาใดก็ตามจะต้องแสดงลักษณะเด่นเฉพาะในองค์ความรู้ออกมาให้ชัดเจน หน่วยงานหรือโรงเรียน แต่ละระดับจะต้องจัดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามศักยภาพ และองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้มากที่สุด เป็นการแสดงศักยภาพทางวิชาได้อย่างเหมาะสม
5. เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการช่วยสร้างความรู้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น การศึกษาค้นคว้า การวิจัยและพัฒนา ซึ่งทำให้เป็นการพัฒนาการศึกษาอันเป็นผลต่อสังคมและประเทศชาติ

สันติ บุญภิรมย์ (2553, หน้า 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการ ว่างานด้านวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญหรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนวิชาการให้มีคุณภาพดังนั้นงานวิชาการจึงมิใช่เพียงแต่ให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่หมายถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

คัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการ ว่าการบริหารวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนส่วนงานอื่นทุกอย่างมุ่งส่งเสริมงานวิชาการโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์ บรรลุวัตถุประสงค์ ที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพของนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างสมบูรณ์

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร และวาโรเพ็งสวัสดิ์ (2554, หน้า 49) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ว่าผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญยิ่งในงานวิชาการ ถ้าบุคลากรทุกคนมีความตระหนัก มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนที่รับผิดชอบแล้ว ย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้งานวิชาการนั้นบรรลุและนำความสำเร็จมาสู่สถานศึกษา ดังนั้นจุดประสงค์ของหลักสูตร วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผล จึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องทางวิชาการอย่างหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนมีคุณภาพตามต้องการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556, หน้า 33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้

1. งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยมให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิต ตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม
2. งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมาก ปริมาณงานด้านอื่นๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย
3. งานวิชาการเป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ทั้งงบประมาณวัสดุ ครุภัณฑ์ ซึ่งจะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการ โรงเรียนจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากขึ้นขึ้นอยู่กับปริมาณงานของโรงเรียน
4. งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการ โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการ เช่น วิธีการจัดการเรียนรู้ของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสำเร็จของครูทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดกับนักเรียน เป็นต้น
5. งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริม

ให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องรู้จักวางแผนติดต่อสื่อสาร ประสานงาน ควบคุมบังคับบัญชา วินิจฉัย สั่งการ และมอบหมายงาน ให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภูมิพัธ เรืองแหล่ (2558, หน้า 36) ได้กล่าวถึง การบริหารวิชาการมีความสำคัญ เป็นหัวใจของโรงเรียน ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคนจำเป็นต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนที่ทำให้ผู้เรียน ประสบผลสำเร็จตามจุดหมายที่กำหนดไว้และเพื่อให้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นๆ

อุมาพร ชินแสน (2559, หน้า 11) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ว่าเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุ เป้าหมายของการศึกษา นั่นคือนักเรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม ดี เก่ง มีสุข มีคุณภาพและคุณสมบัติ ที่พึงประสงค์ที่ต้องการ สามารถดำรงชีวิตอยู่สังคมได้อย่างมีความสุข

สมิธ เคนตัน และฮูลิน (Smith, Kendall & Hulin, 1969, p. 170) ให้อธิบายถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ในด้านการใช้เวลาในการบริหารงานและการให้ ความสำคัญกับงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร ได้พิจารณาถึงความเหมาะสม กับการบริหารโรงเรียน โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

จากการศึกษาความสำคัญของการบริหารงานวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการถือเป็นการบริหารงานที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานทั้ง 4 งาน เนื่องจากการบริหารงานวิชาการมีผู้เรียนเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและคุณภาพของสถานศึกษา โดยที่มีฝ่ายงานด้านอื่นๆ เป็นตัวสนับสนุนให้งานวิชาการนั้นมีคุณภาพ ดังนั้น ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญยิ่งในงานวิชาการ ถ้าบุคลากรทุกคนมีความตระหนัก มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจุดหมายของการจัดการเรียนการสอนที่รับผิดชอบแล้ว ย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้งานวิชาการนั้นบรรลุและนำความสำเร็จมาสู่สถานศึกษา ดังนั้นจุดประสงค์

ของหลักสูตร วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผล จึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องทางวิชาการ อย่างหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนมีคุณภาพตามต้องการ

หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เทคนิควิธีการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้โดยอาศัยหลักการและกระบวนการ การบริหารงานวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา สถานศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

วิโรจน์ บุญเรือง (2552) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงาน วิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้น ในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีข้อความในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน
2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้
4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการ หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพ ในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 32) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนจึงต้องนำหลักการ ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ซึ่งเรียกว่าธรรมาภิบาลมาบูรณาการให้กับการดำเนินงานในด้านต่างๆ การบริหารงานวิชาการก็ต้อง มีหลักธรรมาภิบาล คือ

1. หลักความคุ้มค่า คือ การให้ผลผลิตคุ้มค่าแก่การลงทุน นั่นคือผู้เรียนสามารถ สำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร ไม่ลาออกกลางคัน ไม่เรียนเกินเวลาและช้ากว่าที่กำหนด
2. หลักนิติธรรม หมายถึง ความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับทุกคนต้อง ปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สันติ บุญภิรมย์ (2553, หน้า 37-38) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการว่า หลักการบริหารงานวิชาการในเชิงพัฒนา มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

1. หลักสูตร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา พร้อมทั้งเพิ่มเติมเนื้อหาในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในรายวิชานั้นๆ
2. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ตรวจสอบดูเนื้อหาว่าสอดคล้องกับ หลักสูตรเพียงใด การเพิ่มเติมเนื้อหากระทำโดยผู้สอนตามความเหมาะสมกับยุคสมัยนั้นๆ
3. ประมวลการสอน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม หากในสถานศึกษานั้นๆ ไม่มีประมวลการสอน ก็จะได้จัดทำขึ้นให้ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร
4. ข้อสอบวิชาต่างๆ ต้องออกให้ครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร เป็นการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างครบถ้วน
5. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร สำหรับหลักสูตรเมื่อใช้ไประยะหนึ่งก็จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอหรืออาจปรับปรุงอยู่ตลอดเวลาก็ได้
6. ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ความรู้และแนวทางในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งถือว่า เป็นการส่งเสริมวิชาการ
7. ครู คณาจารย์ในสถานศึกษา ได้ผลัดเปลี่ยนกันบรรยายพิเศษเป็นครั้งคราว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พิเศษเพิ่มเติม
8. จัดให้มีการวิเคราะห์ผลการสอบ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน
9. ส่งเสริมการอ่านหนังสือของผู้สอน เนื่องด้วยเวลาเปลี่ยนไป วิชาการต่างๆ ก็มีการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้งบประมาณส่วนหนึ่งมาใช้ในการจัดซื้อหนังสือและตำราเรียนเข้าห้องสมุด
10. จัดประชุมวิชาการของคณะครูเพื่ออภิปรายปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน
11. ผู้บริหารควรไปเยี่ยมห้องเรียน ในขณะที่ครูกำลังทำการสอนและควรทำเป็นประจำ
12. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชิญผู้สอนที่มีประสบการณ์สูงได้เข้าไปเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อแนะนำการสอนให้กับผู้สอนใหม่ๆ
13. ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ควรสาธิตการสอนด้วยตนเองแต่พยายามให้ผู้สอนเห็นวิธีการที่ดีๆ จากผู้สอนคนอื่นๆ
14. เมื่อหยุดเรียนปลายภาคเรียน ควรมีการสัมมนาผู้สอนและควรเรียนเชิญผู้สอนในสถานศึกษาอื่นๆ เข้าร่วมตามความเหมาะสม
15. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งครูผู้สอนไปร่วมประชุม และอบรมทางการสอนตามที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น

จรูญี แก้วเอียน (2557, หน้า 6) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการว่า ในการบริหารงานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษาจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดหลักในการทำงาน โดยเฉพาะหลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีหลักการที่สำคัญๆ 3 ประการ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือ ผลผลิตและกระบวนการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะปรับปรุงและพัฒนา หลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงาน ซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งจะมีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมประเมินผลเพราะในการบริหารงานวิชาการผู้บริหารไม่สามารถทำคนเดียวได้ ต้องอาศัยความรู้ความสามารถของบุคลากร นั่นคือ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งในการร่วมคิด วางแผนการทำงาน ร่วมปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-E's) ได้แก่

2.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีการต่างๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

2.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Output) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้คำสองคำนี้ควบคู่กันคือ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อยโดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหารแต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการลงทุนในทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความประหยัดเช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะใช้กลวิธีอย่างไร

ในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพโดยอาศัยความประหยัดบุคลากร งบประมาณ วัสดุและเทคโนโลยี และใช้เวลาให้น้อยอีกด้วย

3. หลักการความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผล ประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษาและการวิจัย เป็นต้น หลักการต่างๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญก่อให้เกิดลักษณะความเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการต่างๆ เพราะด้านการบริหาร การศึกษามีหลักและกระบวนการในการดำเนินการ

พรพรรณ ธรรมธาดา (2559, หน้า 14) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการว่าเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน โรงเรียนจะมีคุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงาน วิชาการเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานด้านนี้โดยคำนึงถึงหลักแห่งประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีเทคนิค กระบวนการ มีความเข้าใจ รวมถึงการมีเป้าหมายของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ชัดเจน

ภาณุวัฒน์ กาศแก้ว (2559, หน้า 53) ได้กล่าวถึงหลักของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร จัดสรรทรัพยากรและคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการและสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

วิมล เดชะ (2559, หน้า 22) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการว่า เป็นการจัดทำแผนการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลักของสถานศึกษา และผู้บริหารต้องใช้หลักในการกระจายอำนาจให้บุคคลทุกคนได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

อะหมัด อิสัน (2559, หน้า 30) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนว่า ประกอบด้วย การส่งเสริมสนับสนุน การปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลดี และมีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนงานวิชาการ การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมิน และการปรับปรุงพัฒนา

ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560, หน้า 32) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องยึดหลักการในการบริหารเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานการศึกษา ซึ่งต้องยึดหลักการพัฒนาคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักประหยัด และหลักการความเป็นวิชาการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้บริหารมีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานการศึกษา มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ

จากการศึกษาหลักการบริหารงานวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการเป็นหลักการบริหารที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารควรยึดหลัก 5 ประการดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ
2. หลักการมีส่วนร่วม
3. หลักการความเป็นวิชาการ
4. หลักความคุ้มค่า
5. หลักนิติธรรม

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

เกษม โสมศรีแพง (2554, หน้า 45) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า การกำหนดขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

อัญญาณ์ อยู่ศรี (2554, หน้า 35) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้านอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปขอบเขตของงานวิชาการได้ 14 งาน ดังนี้

1. งานการจัดหลักสูตร
2. งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. งานการใช้วิธีการสอน และการใช้สื่อการเรียนการสอน
4. งานการวัดผลการเรียนการสอน
5. การนิเทศการสอน
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร พัฒนาสื่อการเรียนการสอน
7. งานห้องสมุด
8. งานแนะแนว

9. การวัดและประเมินผล
10. การพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
11. การวิจัยและพัฒนา
12. ระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
13. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
14. การจัดดำเนินงานและบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน

กมล ภูประเสริฐ (2555, หน้า 28-31) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า สามารถกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ รายละเอียดดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร แกนกลางระดับประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้จัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้รายปี รายภาคเรียน ตามลำดับที่เหมาะสมกับชุมชน และท้องถิ่นของตนเอง จึงมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากรสภาพการดำรงชีวิต และแก้ปัญหาต่างๆ โดยจำแนกตามชั้นปีและช่วงชั้น เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

2. การบริหารการเรียนการสอน คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการรวบรวม วิเคราะห์ และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้ว ในการบริหารหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหมายความว่า ในกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

2.2 ผู้เรียนได้สร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามความเหมาะสมแล้วนำมาสรุป

2.3 ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดอย่างมีเหตุผล

2.4 ผู้สอนปลูกฝังหรือเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทางด้านค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและเป็นคนที่มีบุคลิกภาพดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เมื่อการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องดำเนินการจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนด

3. การบริหารการประเมินผลการเรียนรู้ คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เพื่อจะได้พิจารณาเตรียมการ ขั้นตอนต่อไปเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการและเครื่องมือ ตลอดจนจัดให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และกำหนดวิธีการและช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อแสดงให้เห็นถึง

พัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน รวมถึงการควบคุมดูแล ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการและเครื่องมือที่ได้กำหนดไว้ และจัดทำหลักฐานการศึกษาตามแบบที่กำหนด

4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับหลักการนิเทศภายในที่มีเป้าหมายสู่มาตรฐานการศึกษาร่วมกัน เกิดจากการร่วมกันคิด ร่วมกันทำให้แต่ละคนเป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อให้สถานศึกษานั้นๆ สามารถพึ่งตนเองได้ในทางวิชาการจัดให้มีการกำหนดวิธีการ และระยะเวลาการนิเทศภายใน ให้เป็นไปในลักษณะของ กลัวยกมิตรประกอบกันให้มีการควบคุมดูแล ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาร่วมกันในการดำเนินงานนิเทศภายใน

5. การบริหารพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ ปัญหาของบุคลากรร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปว่า บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในด้านใดบ้าง และในด้านใดบ้างที่จะต้องพึ่งพาบุคคลภายนอก จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่างๆ ในระยะเวลาที่เหมาะสมและต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีมาตรการควบคุมดูแลให้การดำเนินงานในด้านนี้ เป็นไปตามแบบแผนที่ได้กำหนดไว้

6. การบริหารวิจัยและพัฒนา คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ และจัดให้มีการทำวิจัยในภาพรวมของสถานศึกษา อันเป็นผลมาจากการกำหนดประเด็นปัญหาร่วมกัน ในขณะเดียวกันก็จัดให้มีมาตรฐานในการควบคุมดูแล และส่งเสริมให้มีการวิจัยตามที่กำหนด

7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่นๆ คือ โครงการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการเพื่อให้ผู้เรียน ได้นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น โครงการแข่งขันความสามารถของผู้เรียนในด้านต่างๆ เป็นต้น

8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ คือ การจัดทำข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการให้เป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดช่วงระยะเวลาในการเก็บรวบรวม และแยกแต่ละงานให้เหมาะสม จัดให้มีการควบคุมดูแลและส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นไปตามที่กำหนดพร้อมที่จะนำข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาต่อไป

9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา คือ การประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวม ประกอบด้วย สามขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ การประเมินผล ก่อนการดำเนินงาน ประเมินผลระหว่างการทำงาน และการประเมินผลหลังการดำเนินงาน ในแต่ละขั้นตอนกำหนดวิธี และเครื่องมือในการประเมินผลในช่วงเวลาที่เหมาะสม

ปองสิน วิเศษศิริ (2555, หน้า 33) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และ พัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การวัด และประเมินผล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556, หน้า 7) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ว่า การกำหนดขอบเขตการบริหารงานวิชาการนั้น ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านการวัด และประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ จะมีขั้นการวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นการจัด และดำเนินการ และขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จิรวัดน์ กิติพิเชษฐสรรค์ (2556, หน้า 1-13) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ว่า การกำหนดขอบข่ายภารกิจในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ครอบคลุม ภารกิจการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนอย่างทั่วถึง มีภารกิจที่สำคัญ 14 ภารกิจ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันการศึกษาอื่น
13. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
14. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

ทองคำ พิมพ์ (2556, หน้า 48) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า การกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การพัฒนากระบวนการเรียน

เป็นการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และการเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง จัดให้มีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือกันแบบกัลยาณมิตร

2. การวัดผลประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน

เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน กระบวนการที่จะทำให้ทราบว่าการเรียน การสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงเรื่องใด การวัดเป็นกระบวนการ กำหนดจำนวนตัวเลขที่ได้จากการวัด ส่วนการประเมินเป็นการพิจารณาตัดสิน หรือสรุปคุณลักษณะ ของผลการวัดตามที่ตั้งเกณฑ์ไว้ สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน โดยการนำ ความรู้ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่างๆ จากการประกอบอาชีพมาเทียบ โอนเป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในระดับที่กำลังศึกษาอยู่ การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางปฏิบัติคือ การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของนักศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผล โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง จัดให้มีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการอื่นๆ พัฒนา เครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

เป็นการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงาน วิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ประสานความร่วมมือในการวิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนเผยแพร่งานวิจัยหรือ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน

4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เป็นการศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการ จัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรม

การเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียน การสอน และการพัฒนางาน ด้านวิชาการ ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา

5. การนิเทศการศึกษา

เป็นการจัดระบบนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา แบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศ การศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา กับ สถานศึกษาอื่นเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของบทเรียน ตลอดจนสภาพ การเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

6. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เป็นการจัดระบบโครงสร้าง องค์กรให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษา วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกัน คุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนา ตามแผนติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุง พัฒนอย่างต่อเนื่องประสาน ความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน

สุรงค์ ลิ้มเจริญ (2557, หน้า 27) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 งาน ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. การบริหารการจัดการเรียนการสอน
3. การบริหารการนิเทศภายใน
4. การบริหารการวัดผลประเมินผลการศึกษา

อุทัย บุญประเสริฐ (2557, หน้า 35) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า การกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาควรดำเนินงาน 6 ประการ ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การบริหารงานวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การพัฒนาส่งเสริมทางด้านวิชาการ
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
6. การประเมินผลงานวิชาการ

หทัย ศิริพิน (2558, หน้า 27) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการต้องคำนึงถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้สากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนั้นภารกิจของการบริหารงานวิชาการจึงต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

ภาณุวัฒน์ กาศแก้ว (2559, หน้า 59) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า การกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการสถานศึกษามี 17 ขอบข่าย ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

การดำเนินการของสถานศึกษาในท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศชาติ รวมถึงการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทนและบริการแบบให้เปล่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และสามารถนำเอาประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและสอนพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

การดำเนินการของผู้บริหารร่วมมือกับครูผู้สอนในการกำหนดแนวทางการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนทั้งด้านการเรียนการสอน รวมถึงการสำรวจ แก้ไขติดตาม และการประเมินผล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในโรงเรียน และชุมชน จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม สำรวจความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนนอกระบบ การเรียนตามอัธยาศัย รวมทั้งกำหนดแนวทางการใช้หลักสูตรเสนอแนะกลุ่มงาน งานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด และสามารถนำเอาประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่กำกับ ควบคุม ติดตาม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้ศึกษาตามสภาพความเป็นจริง และเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง ดี มีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการพัฒนาหลักสูตรจะสำเร็จได้ตามจุดมุ่งหมายนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักสูตรอย่างชัดเจน มีการวางแผนที่ดี นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมสำรวจความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอน นอกกระบบโรงเรียนเรียนแบบตามอัธยาศัย นอกจากนี้จะต้องมีการพัฒนาตนเอง และครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอยู่เสมอ และพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ เน้นการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนส่งเสริมพิเศษ ติดตามและกำกับให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ติดตามและกำกับให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูโดยการจัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานตามสถาบันต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ทักษะกระบวนการคิด การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อให้เกิดประสบการณ์จริง และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

6. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

การนำผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นความรู้ เป็นกระบวนการการกำหนดจำนวนตัวเลข ปริมาณ อันดับ ข้อมูลและลักษณะให้กับวัตถุ สิ่งของและบุคคลตามกฎหมายที่วางไว้ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือในการวัด กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตรวจสอบและ

การวัด และนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งด้านทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยที่ได้สั่งสมไว้มามีเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตร ในแต่ละระดับการศึกษา

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

กระบวนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยการเน้นในการวิจัยหาข้อมูล ปัญหา เพื่อพัฒนาและแก้ไขให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้มีทักษะ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยและสามารถปฏิบัติงานได้ และเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาต่อไป การที่จะพัฒนาบุคลากรทางวิจัย ให้นำการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษานั้นและประสบการณ์ต่างๆ ในแนวความคิด การตัดสินใจและการแก้ปัญหา ครูและผู้บริหารจะต้องรู้และร่วมมือในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์และรู้กระบวนการ การแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาให้นักเรียนและครูเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยการส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้และเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศนวัตกรรม เทคโนโลยี โดยมีลักษณะของแหล่งเรียนรู้ คือแหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล แหล่งเรียนรู้ทางกายภาพ แหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อการสอน เป็นต้น

9. การนิเทศการศึกษา

การช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้คำแนะนำของผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้เกิด การปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะคิดประสบการณ์ และทักษะที่จำเป็นเพื่อพัฒนา ปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น โดยผ่านกระบวนการการส่งเสริมสนับสนุน ชี้แนะ ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูโดยทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องปรึกษาหารือ ร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องทุกคนเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และการให้ ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติการนั้นปรับปรุงให้ได้ผลตามเกณฑ์ที่วางไว้ จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ มีความเชื่อมั่น สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษา มีคุณภาพมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาและมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

10. การแนะแนว

กระบวนการที่ช่วยเหลือผู้เรียนหรือบุคคลในด้านการศึกษาทุกระดับชั้นทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักเข้าใจ และเลือกศึกษาได้อย่างเหมาะสมตรงตาม ความต้องการและความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความเฉลียวฉลาดอย่างเต็มที่ตามขีดความสามารถ ช่วยให้เราเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมสามารถแก้ปัญหาหรือ

ตัดสินใจได้ถูกต้อง สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถทุกด้าน และยังสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

11. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

การพัฒนามาตรฐานและกระบวนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการ การศึกษาว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน เชื่อถือได้ สม่าเสมอและพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดให้สูงขึ้นตามศักยภาพของผู้เรียนเช่นกัน ฉะนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาที่จะต้องประกันในสิ่งที่สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพของการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน สังคม ชุมชนท้องถิ่น ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาทุกประการ

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

กระบวนการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชน สังคมท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการรับรู้และสร้างองค์ความรู้ในด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยจัดการศึกษาที่หลากหลายในชุมชน ทั้งสายอาชีพ สายสามัญ และตามอัธยาศัย นอกจากนี้ควรมีสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ การปฏิบัติในกิจกรรมบริการวิชาการหรือวิชาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศชาติ รวมถึงการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทนและบริการแบบให้เปล่า เพื่อเสริมสร้างความรู้ในชุมชนให้หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ มีองค์ความรู้และสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

การสร้างความสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือในการพัฒนางานด้านวิชาการกับสถาบันอื่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั

องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แนวทางการดำเนินการร่วมมือ พัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการ แลกเปลี่ยน องค์ความรู้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือของทุกฝ่าย สร้างความรู้ ความเข้าใจและ เจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง รวมทั้งการสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครั้องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัด

การศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ ในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

15. การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา

กระบวนการการดำเนินงานเพื่อสร้างแนวปฏิบัติของงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยสถานศึกษาควรจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ปัญหาและจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา และมีการประเมินผลการปฏิบัติเป็นระยะๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

การพิจารณา คัดเลือกหนังสือเรียนสื่อการเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีการพิจารณาคัดเลือกให้ตรงตามเนื้อหาสาระครอบคลุมขอบข่ายสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากหนังสือและแบบเรียน สำหรับการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้นอีกด้วย สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ถ้าปราศจากนโยบายในการคัดเลือกแล้วออกมาก็คือ หนังสือจะไม่เพียงพอไม่สอดคล้องกับความต้องการและด้อยคุณค่ากว่าที่ควรจะเป็น การคัดเลือกหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียน โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา ระยะเวลาและสภาพภูมิศาสตร์ได้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารครูและนักเรียนใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดตลอดจนวิธีการหรือกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนการสอน ที่เป็นสื่อกลางและเครื่องช่วยถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้การเรียนการสอนนั้นได้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในบทเรียนง่ายและเร็วขึ้น ส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

พรพรรณ ธรรมธาดา (2559, หน้า 22) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่าการกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำ และพัฒนาหลักสูตร ที่มีลักษณะเฉพาะมีความยืดหยุ่น หลากหลาย และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงสอดคล้องเพียงพอ สำหรับการไปเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รายละเอียดดังนี้

- 1.1 การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้
- 1.2 การจัดทำหลักสูตร
- 1.3 การเตรียมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
- 1.4 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อเตรียมความพร้อม ในการนำหลักสูตรไปใช้งาน

2. การจัดการเรียนการสอน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่ไปเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รายละเอียดดังนี้

- 2.1 การคัดเลือกนักเรียน
- 2.2 การจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2.3 การพัฒนาทางวิชาชีพ
- 2.4 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
- 2.5 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น
- 2.6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2.7 การแนะแนว
- 2.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

3. การวัดและประเมินผล เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ โดยบูรณาการพัฒนาคำถาม สมรรถนะ และทักษะอย่างเป็นองค์รวมที่ไปเสริมสร้างคุณภาพนักเรียน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รายละเอียดดังนี้

- 3.1 การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้
- 3.2 การกำหนดวิธีการ และสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการศึกษา
- 3.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3.4 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

สัมนา ธรณิธย์ (2560, หน้า 20-28) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า การกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 12 องค์ประกอบ ดังนี้

1. งานพัฒนาหลักสูตร
2. งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. งานวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. งานแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร
อื่นๆ
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน
และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 9-37) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ใน
กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและ
การจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 และมาตรา 39 วรรคสองแห่ง
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และ
พ.ศ. 2553 ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ
หลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศ การศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17. การพัฒนา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ัญญา ยงยศยิ่ง (2560, หน้า 66-67) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษาการแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แสดงให้เห็นว่าการบริหารวิชาการมีความสำคัญมากในการบริหารจัดการเพื่อจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560, หน้า 28) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบเขตของงานวิชาการมี 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานหลักสูตร
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการวัดและประเมินผล
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
5. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

มูนา จารง (2560, หน้า 44) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบเขตของงานวิชาการ ประกอบด้วย การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลการเรียนการสอน การนิเทศติดตามผลการเรียน

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 59) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถนำพาสถานศึกษาให้บรรลุถึงจุดหมายของการศึกษาตามที่ได้วางไว้ โดยในแต่ละสถานศึกษาสามารถที่จะกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสามารถสรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการได้ 11 องค์ประกอบ รายละเอียดดังนี้

1. การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร
2. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารงานวิชาการ

3. การจัดงานวิชาการในสถานศึกษา
4. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้
5. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
6. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. การนิเทศภายในสถานศึกษา
9. การวัดและประเมินผล
10. การประกันคุณภาพการศึกษา
11. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ

สุชาติ ทองมา (2560, หน้า 123-124) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยการเรียนรู้และประสบการณ์อื่นๆ ที่สถานศึกษาวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชา ที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละปีหรือภาค และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

การสอนเป็นการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน ในการถ่ายทอดความรู้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดประสบการณ์ การแก้ปัญหา การลงมือปฏิบัติ เป็นต้น โดยการนำหลักสูตรมาเป็นแนวทางในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามความประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นเครื่องมือกำกับการสอนของครู คุณาจารย์ เป็นเทคนิควิธีหนึ่งทางการศึกษาที่จะเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดหมายของการศึกษา

3. ด้านการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สื่อถือเป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร และช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการนิเทศการศึกษา

การร่วมมือ ส่งเสริม ชี้แนะแนวทางโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การนิเทศ ที่เป็นกัลยาณมิตรเพื่อให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงการสอนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

กระบวนการที่เกิดจากการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวัด มาทำการพิจารณาตัดสินเป็นระบบอย่างครอบคลุมเพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 30) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการจัดการหลักสูตร
2. ด้านการจัดการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผลประเมินผล
4. ด้านการนิเทศการศึกษา
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
7. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

วรพร สิ้นศิริ (2564, หน้า 135) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า มีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ
3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
4. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา
6. การวัดผลประเมินผล

โซลิมาน และโซลิมาน (Soliman & Soliman, 1997, p. 135) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่าจัดแบ่งภาระงานทางวิชาการไว้ 3 ด้าน ได้แก่

1. งานสอน (Teaching)
2. งานวิจัย (Research)
3. งานบริการวิชาการแก่สังคม

เดสเลอร์ (Dessler, 2004) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้แก่

1. การตั้งปรัชญา การศึกษาขึ้นมาและตั้งวัตถุประสงค์ในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุปรัชญาการศึกษานั้น
2. จัดทำโครงการเพื่อให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ
3. จัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรและ การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

4. สร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง

5. จัดหาวัสดุเพื่อการสอนให้เพียงพอ

ฟราย, เคทเทอร์ริดจ์ และมาร์แชลล์ (Fry, Ketteridge & Marshall, 2009)

ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง เช่น งานหลักสูตร และการจัดแผนการเรียน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาครูด้านวิชาการ และการนิเทศการสอน

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งประกอบด้วย

1. งานพัฒนาหลักสูตร
2. งานพัฒนาการจัดการเรียนรู้
3. งานนิเทศภายในสถานศึกษา
4. งานวัดและประเมินผลการศึกษา
5. งานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับพนักงาน ในฐานะที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญและควรค่าแก่การดูแลรักษาขององค์กร เป็นอย่างยิ่ง และเปิดโอกาสให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการองค์การ ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และสถานการณ์ปัจจุบัน และองค์การต่างให้การยอมรับ และนำมาประยุกต์ใช้กันอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ แนวคิดการจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ยังเกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ ในองค์การ ได้แก่ เรื่องการตัดสินใจ การสื่อสารข้อมูล การกำหนดระบบการให้รางวัลและการเสริมสร้างทักษะและพัฒนาความรู้ ความสามารถ โดยให้สมาชิกทุกคนในองค์การเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือ แสดงความคิดเห็นและความต้องการของตนในเรื่องต่างๆ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2551, หน้า 3-4) กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หรือในกระบวนการบริหารซึ่งเกี่ยวข้องกับการเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย (Involvement) การช่วยเหลือและทำประโยชน์ (Contribution) และการรับผิดชอบ (Responsibility) สำหรับการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษาจะต้องให้ผู้เรียน ครู ผู้บริหาร

ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาสถานศึกษา การจัดการเรียน การสอน การพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาและการติดตามประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 11) ซึ่งคุรุสภาได้กำหนดระดับคุณภาพผู้บริหารการศึกษา ระดับผู้เชี่ยวชาญว่า เป็นการ บริหารงานแบบผู้ร่วมงาน ทุกคนมีส่วนร่วมมุ่งเน้นให้ทุกคนร่วมวางแผน และปฏิบัติตามแผนได้จริง สามารถบ่งชี้ได้ชัดเจนว่าผลงานส่วนใดเกิดจากผู้ร่วมงานคนใด ขยายผลสู่กลุ่มบุคคลใกล้เคียงกับ ผู้บริหาร เป้าหมายปฏิบัติงานคำนึงถึงผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการและผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นไป ตามที่ตกลงร่วมกัน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2541, หน้า 4) สอดคล้องกับการกำหนดระดับ คุณภาพผู้บริหารของคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ซึ่งได้กำหนดการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ระดับเชี่ยวชาญพิเศษว่าเป็นผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ การบริหารงานเป็นแบบผู้ร่วมงาน มีส่วนร่วมมุ่งเน้นให้ทุกคนวางแผนและปฏิบัติตามแผนได้จริง มีเป้าหมายของการปฏิบัติงานที่คำนึงถึงผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการและผู้ร่วมงานซึ่งเป็นไป ตามที่ตกลงร่วมกัน สำหรับระดับผู้บริหารทรงคุณวุฒิ หรือผู้บริหารเกียรตินิยม เป็นผู้บริหารที่ยึดถือ กระบวนการพัฒนาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เป็นระบบเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมพัฒนา และสร้างสรรค์ เป็นระบบเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมพัฒนาและสร้างเอกภาพของงาน และ กลุ่มรวมทั้งสร้างความสมดุลของสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการปฏิบัติงานที่คำนึงถึงผลการพัฒนา ที่ยืนยาวถาวรทั้งระบบ อันเกิดคุณประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างกว้างขวาง เป็นผลที่ทำให้ทุกคนสร้าง งานที่ยืนยาวทั้งระบบ พัฒนาวิชาชีพอย่างถาวร นำมาซึ่งเกียรติคุณของนักบริหารเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งด้านวิชาชีพและชีวิตส่วนบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2542, หน้า 7-8) สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันของไทยตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ (มาตรา 29) ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของ สถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา 40) และให้มีภาระตม ทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชนโดยเน้นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นๆ ให้แก่สถานศึกษา มาตรา 58 (2) และให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่เสนอนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสนับสนุนทรัพยากรการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 34) (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 1-2) ซึ่งกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้นำมาเป็น แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประการหนึ่ง โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการร่วมคิด ร่วมทำ

(Participation & Collaboration) โดยมีแนวคิดหลักว่า การศึกษาเป็นแหล่งของสาธารณชนที่ทุกคนทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับบุคคลทุกคนและกับสังคมโดยรวม การศึกษาจึงเป็นเรื่องของทุกคน (All for Education) โดยความคิดนี้เชื่อว่าการให้ทุกคน ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมคิด และร่วมทำเน้นในการจัดการศึกษาตลอดจนการมีส่วนร่วมในการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา จะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ให้การสนับสนุนและร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาก่อให้เกิดความมุ่งมั่นร่วมกันพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมได้ (กรมสามัญศึกษา, 2542, หน้า 6)

เดวิส (Davis, 1972) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม (Involvement) ว่าหมายถึง การร่วมงานที่มีการเกี่ยวข้องกันทางด้านจิตใจและอารมณ์ ผลการเกี่ยวข้องกันทำให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม พร้อมทั้งเกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อกลุ่มด้วย

ไวท์ (White, 1982) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วยสี่มิติ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าควรทำอะไร และทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมในการเสียสละและพัฒนาตามที่ได้ตัดสินใจ 3) มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลสำหรับการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นการสร้างความมุ่งมั่นผูกพัน (Commitment) ระหว่างหัวหน้าและลูกน้อง เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร และการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบการใช้ภาวะผู้นำอย่างไม่เป็นทางการของผู้บริหารที่จะจัดให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานที่ทำเป็นตัวอย่างของการบริหารแบบประชาธิปไตยในแนวราบ

จึงสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การบริหารโดยให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาร่วมดำเนินการ ให้การสนับสนุนทั้งด้านกำลังความคิด กำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ พร้อมทั้งร่วมกำกับติดตามตรวจสอบและประเมินผลเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

แนวความคิดพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

นักทฤษฎีองค์การมีแนวคิดเรื่องทฤษฎีการจูงใจที่คล้ายคลึงกัน คือ ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Motivation Theory) มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการเหมือนกัน トラบใดที่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ ก็จะเกิดปัญหาความต้องการอยู่ต่อไป แต่ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะเลิกสนใจมนุษย์ตอบสนองความต้องการแตกต่างกันทางด้านปริมาณความต้องการระดับต่ำค่อนข้างมีขอบเขตจำกัด แต่ความต้องการระดับสูงมักจะมีขอบเขตไม่จำกัด

ทฤษฎีการจูงใจของเฮร์เบิร์ต (Herberg's Motivation Hygiene Theory) มีความเชื่อว่าปัจจัยที่จะจูงใจให้คนทำงานประกอบด้วย

1. ความสำเร็จในงานที่ทำ
2. การได้รับการยอมรับยกย่องและนับถือ
3. ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ
4. ลักษณะของงานที่ทำ
5. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
6. ความเจริญเติบโตส่วนบุคคล

จากการศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ อาร์กิริส (Argyris) พบว่า บุคคลจะมีวุฒิภาวะและบุคลิกภาพเป็นของตนเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองในด้านการตัดสินใจ การควบคุมการทำงาน การแสดงออก ทักษะและการใช้ความสามารถที่จะประสบความสำเร็จ

จิราภรณ์ เพชรทัต (2558, หน้า 22) ได้สรุปว่า แนวคิดที่สำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม นั้น เกิดจากการที่องค์กรต่างๆ พยายามแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพและเน้นความคุ้มค่า โดยอาศัยพื้นฐานธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญขององค์การ เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

พุตติ (Putti, 1987, p. 120, อ้างถึงใน นุชนาถ สอนสง และสงวน อินทร์รักษ์, 2561, หน้า 120-121) ได้กล่าวถึงวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า มี 8 รูปแบบ ดังนี้

1. การวางแผนแบบ สแกนลอน (The Scanlon Plan) เป็นแนวทางที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดแนวทางหนึ่ง เป็นการทำงานเป็นทีมระหว่างคนงานกับผู้บริหารเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต ค่าจ้าง และผลกำไร
2. เจเคกรุ๊ป (JK Group) เป็นการจัดตั้งกลุ่มอิสระเล็กๆ ที่มีอำนาจเด็ดขาด กลุ่มเหล่านี้จะพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวกับการทำงาน แล้วพยายามที่จะหาข้อยุติอย่างสร้างสรรค์ ผู้นำบางกลุ่มอาจจะได้รับการเลือกตั้งหรือสับเปลี่ยนกันระหว่าง สมาชิกภายในกลุ่ม กลุ่มจะต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
3. การปรึกษาตามสายการบังคับบัญชา (Consultative Hierarchy) เป็นวิธีการที่ให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยผ่านเครือข่ายคณะกรรมการต่างๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มต่างๆ ในบริษัท
4. ทีกรุป (T-group or Sensitivity) วิธีการนี้เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลิกสัมพันธ์ของฝ่ายบริหาร เทคนิคชนิดนี้ใช้เพื่อทำความเข้าใจคนอื่นและ

ทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้ถึงค่านิยม แรงจูงใจ จุดอ่อนและจุดแข็งของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยที่แต่ละคนต้องเข้าใจตนเองก่อน

5. การบริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับต่างๆ ในองค์การ (Multiple Management) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจโดยมีความตั้งใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจเพียงคนเดียว จึงต้องการที่จะให้บุคคลระดับต่างๆ มีส่วนร่วมในการบริหารด้วย

6. คิวซีซี (Quality Control Circle) ระบบคิวซีซีเป็นการทำงานของคนกลุ่มเล็กๆ ซึ่งมีบุคลากรตั้งแต่ 3-15 คน โดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะแก้ไขปัญหาาร่วมกันโดยวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน จากนั้นจึงหาแนวทางแก้ไข

7. แนวทางการใช้คณะกรรมการในการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Committee Approach for Participation) คณะกรรมการเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำแนวความคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับสูงกว่าพนักงานปฏิบัติ คณะกรรมการจะเป็นกลุ่มที่จัดตั้งชั่วคราวเพื่อปรึกษาปัญหา เฉพาะหน้า

8. การมีส่วนร่วมและการสร้างทีม (Participation and Team Building) กิจกรรมการมีส่วนร่วม และการสร้างทีมงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเมื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของบุคลากรในองค์การ มีความมั่นคง สมาชิกของกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความคิดริเริ่ม

สวอนเบิร์ก (Swansburg, 1996, pp. 391-394) ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals & objectives) ให้แนวคิดว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานรวมถึงการร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การ ย่อมจะขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นถ้าทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน

2. ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) ให้แนวคิดว่าบุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร หรือผู้ปฏิบัติงานต้องการความยึดมั่นผูกพัน ผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือและฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานต้องมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับผู้บริหาร ประสบการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความขยันหมั่นเพียร อุทิศหาผลผลิตในการทำงานมีมากขึ้น จะเห็นได้ว่าภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วม จะทำให้เกิดความยึดมั่นผูกพันโดยไม่ทำให้เกิดโทษ

3. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy) ให้แนวคิดว่า เป็นภาวะที่มีความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่และความสามารถในการ

ทำงานสำหรับงานของแต่ละบุคคล ผู้ปฏิบัติงานต้องการความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและในการตัดสินใจในงานของตนเองซึ่งจะทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ที่ความรับผิดชอบที่ตนได้รับ

4. การไว้วางใจกัน (Trust) ให้แนวคิดว่าเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ เรียบร้อยหากได้รับการยอมรับไว้วางใจจากผู้บริหารการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในงานอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะการบริหารดังกล่าวมีลักษณะที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การยอมรับฟังข้อเสนอแนะจากฝ่ายผู้ใต้บังคับบัญชา การร่วมกันแก้ไขปัญหาตลอดจนความรู้สึกถึงความเป็นอิสระในการทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีโอกาสตอบสนองความต้องการของตนเอง ภายหลังจากที่ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ผู้ใต้บังคับบัญชาก็จะเกิดความพึงพอใจ

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิด คือ การที่องค์กรต่างๆ พยายามแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยที่ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความยึดมั่นผูกพัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานและมีการไว้วางใจกัน โดยทุกฝ่ายมีความสมัครใจ ผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จนงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

มีนักบริหารและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2555, หน้า 209) ได้สรุปความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน

พจนารถ วาดกลิ่น (2556, หน้า 22) ได้สรุปความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในกระบวนการตัดสินใจ อันเป็นการให้ความสำคัญต่อบุคคลและเป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ที่ต้องการให้ความสำคัญต่อบุคคล และเป็นการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ต้องการได้มีส่วนร่วม

โสภิตา คล้ายหนองสรวง (2558, หน้า 20) ได้สรุปความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงานอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ จัดให้มีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

นงคราญ ศุภระมณี, (2558, หน้า 9) สรุปความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษา ทั้งที่เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามามีส่วนร่วมบริหารในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม มีลักษณะของการร่วมรับรู้ร่วมทำ ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติร่วมควบคุมและตรวจสอบ

ทับทิม แสงอินทร์ (2559, หน้า 15) สรุปความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีอิสระ โดยกระทำด้วยความเต็มใจ เพื่อให้งานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ยูก์ (Yukl, 1981, p. 15, อ้างถึงใน ทับทิม แสงอินทร์, 2559, หน้า 15) ได้ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการบริหารที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจและมีผลปฏิบัติงานสูงขึ้น

จากความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน โดยมีลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมควบคุมและตรวจสอบในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีอิสระ โดยกระทำด้วยความเต็มใจ เพื่อให้งานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จากแนวคิดและทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ผสมผสานความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายนั้น ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงลักษณะ รูปแบบ และองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

วัฒนา มีพร้อม (2554) ได้ให้ความคิดเห็นต่อรูปแบบของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) มีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้า ปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นใน คณะกรรมการสถานศึกษาตลอดจนความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา 2) ร่วมคิดค้นและหาวิธีการเพื่อแก้ปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา หรือสนองความต้องการของ คณะกรรมการสถานศึกษา 3) ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม 4) ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย 5) ร่วมควบคุมติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษา โครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไปทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

จิตพล สุวรรณผา (2556, หน้า 79) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ 2) ความไว้วางใจกัน 3) การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ 4) ความมีอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ 5) ความผูกพันต่อกันและรู้จักเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน 6) การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์ (2556) ได้สรุปกระบวนการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ควรจะประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประสานงาน 5) การมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร 6) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและติดตามผล 7) การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์

ระวีวรรณ หงษ์กิตติยานนท์ (2557, หน้า 27) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงออกด้านความเห็น 2) การแบ่งอำนาจในการบริหาร 3) การใช้อำนาจการตัดสินใจ 4) การไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร

กัญญาณัฐ ธารีบุญ (2557, หน้า 125) ได้สังเคราะห์ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมสรุปได้ว่ามีองค์ประกอบ 9 ด้าน คือ 1) ความผูกพันต่อองค์การ 2) การพัฒนาทีมงาน 3) การกระจายอำนาจ 4) ความไว้วางใจกัน 5) การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ 6) การตัดสินใจ 7) การร่วมกำหนด 8) ความเป็นอิสระในการบริหารองค์การ 9) เข้าใจธรรมชาติขององค์การ

ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม (2560, หน้า 304) ได้สังเคราะห์ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมสรุปได้ว่ามีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

กมลชนก ศรีวรรณ (2561, หน้า 25-26) ได้สังเคราะห์ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นหลักสำคัญๆ มี 6 ด้าน ดังนี้ 1) การไว้วางใจกัน 2) ความยึดมั่นผูกพันต่อกัน 3) การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน 4) ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน 5) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 6) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

นุชนาถ สอนสง และสงวน อินทร์รักษ์ (2561, หน้า 125) ได้สังเคราะห์ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นหลักสำคัญๆ มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกลุ่มเครือข่าย

2) บรรยายภาคการมีส่วนร่วม 3) องค์การเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ภาวะผู้นำ 6) กิจกรรมที่ทำร่วมกัน 7) การติดต่อสื่อสาร 8) การใช้เทคโนโลยี

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980, อ้างถึงใน วิษณุ หยกจินดา, 2557, หน้า 10-11) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมเป็น 4 แบบ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุด คือ การกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ จากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานตามโครงการนั้นจะได้อาจมาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์โดยวิธีใด เช่น การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารงานการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้วยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการซึ่งเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลในสังคม 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือความเห็น ความชอบและความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มได้

ซาซกิน (Sashkin, 1982) ได้เสนอวิธีสำคัญ 4 ประการในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (Participation in Goal Setting) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชา หรือระดับกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในงาน ในการกำหนดเป้าหมายของงานเพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำให้งาน หรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ได้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลายๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่างๆ 3) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (Participation in Problem Solving) เป็นความต้องการผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาความคิดใหม่ๆ ในการทำงานโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลนั้นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดใหม่ๆ ในการพัฒนาปรับปรุงงาน 4) การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง (Participation in Change) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้จะมีความยากและซับซ้อนและถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด ซึ่งรูปแบบนี้จะมาหลังจากการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ได้บังคับบัญชานั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างวิเคราะห้และแปรความหมาย

ของข้อมูลองค์การ เพื่อที่จะทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาขององค์การ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาองค์การ

ไบรแมน (Bryman, 1986, p. 139) ได้เสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและแรงจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาไว้ 4 ประการคือ

1. บรรยากาศของการมีส่วนร่วม ต้องมีแนวทางในการไปสู่เป้าหมายที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และบรรยากาศมีลักษณะแบบไม่เป็นทางการมากกว่า
2. ต้องทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเลือกเป้าหมายที่เขามองเห็นคุณค่า นั่นคือผู้บังคับบัญชาควรมีการเพิ่มเป้าหมายส่วนบุคคล (Individual Goal) และเป้าหมายองค์การ (Organization Goal) ให้เท่าเทียมกัน
3. ผู้มีส่วนร่วมมีการเพิ่มการควบคุมงานมากขึ้นถ้ามีแรงจูงใจและมีความเป็นอิสระเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความพยายามในการปฏิบัติงานมากขึ้นอีกด้วย
4. เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเขาจะมีความเป็นตัวเอเองมากขึ้น

สวอนเบิร์ก (Swansburg, 1996, pp. 391-394) ได้สรุปขอบข่ายงานสถานศึกษาไว้ว่า ศาสตราจารย์ ผู้บริหารทางการศึกษาของโรงเรียนพยาบาลแห่งวิทยาลัยทางการแพทย์เจอร์เจีย ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals & Objectives) ให้แนวคิดว่า การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานรวมถึงการร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การ ย่อมจะขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นถ้าทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน
2. ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) ให้แนวคิดว่าบุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานต้องการความยึดมั่นผูกพัน ผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานต้องมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับผู้บริหาร ประสบการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความขยันหมั่นเพียร อดสาหะผลผลิตในการทำงานมีมากขึ้น จะเห็นได้ว่าภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วม จะทำให้เกิดความยึดมั่นผูกพันโดยไม่ทำให้เกิดโทษ
3. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy) ให้แนวคิดว่า เป็นภาวะที่มีความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่และความสามารถในการทำงานสำหรับงานของแต่ละบุคคล ผู้ปฏิบัติงานต้องการความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและในการตัดสินใจในงานของตนเองซึ่งจะทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ความรับผิดชอบที่ตนได้รับ

4. การไว้วางใจกัน (Trust) ให้แนวคิดว่าเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ เรียบร้อยหากได้รับการยอมรับวางใจจากผู้บริหารการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในงานอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะการบริหารดังกล่าวมีลักษณะที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การยอมรับฟังข้อเสนอแนะจากฝ่ายผู้ใต้บังคับบัญชา การร่วมกันแก้ไขปัญหาตลอดจนความรู้สึกถึงความเป็นอิสระในการทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีโอกาสตอบสนองความต้องการของตนเอง ภายหลังจากที่ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ผู้ใต้บังคับบัญชาจะเกิดความรู้สึกพึงพอใจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 8) ยังได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชนตลอดจนกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ
2. ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้
3. ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงานประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก
4. ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้จากการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์ อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ
5. ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ

- 1) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 5) ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบ	วัฒนา มีพร้อม (2554)	จิตพล สุวรรณผา (2556)	อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์ (2556)	ระวีวรรณ หงษ์กิตติยานนท์ (2557)	กัญญาญญา ธาริบุญ และนพดล เจนอักษร (2558)	ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม (2560)	กมลชนก ศรีวรรณ (2561)	นุชนาถ สอนสง และ สงวน อินทร์รักษ์ (2561)	Cohen & Uphoff (1980)	Sashkin (1982)	Bryman (1986)	Swansburg (1996)	รวม
1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓		✓	✓	9*
2. ความยืดหยุ่นผูกพัน		✓			✓				✓			✓	4
3. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน		✓			✓		✓		✓		✓	✓	6*
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓			✓	8*
5. การมีส่วนร่วมในการแสดงออกด้านความคิดเห็นร่วมกัน				✓							✓		2
6. การกระจายอำนาจ		✓		✓	✓								3
7. การมีส่วนร่วมดำเนินการ	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓			7*
8. การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์					✓								1
9. ความเป็นอิสระในการบริหารองค์การ					✓		✓						2
10. บรรยากาศการมีส่วนร่วม								✓			✓		2
11. เข้าใจธรรมชาติขององค์การ					✓								1
12. การใช้เทคโนโลยี		✓						✓					2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	วัฒนา มีพร้อม (2554)	จิตพล สุวรรณผา (2556)	อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์ (2556)	ระวีวรรณ หงษ์กิตติยานนท์ (2557)	กัญญาญ์ ธาริบุญ และนพดล เจนอักษร (2558)	ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม (2560)	กมลชนก ศรีวรรณ (2561)	นุชนาถ สอนสง และ สวาง อินทร์รักษ์ (2561)	Cohen & Uphoff (1980)	Sashkin (1982)	Bryman (1986)	Swansburg (1996)	รวม
13. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์			√			√	√		√				4
14. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	√		√	√	√		√	√	√				7*
15. การพัฒนาทีมงาน					√								1
16. องค์กรเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม								√					1
17. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกลุ่มเครือข่าย								√					1
18. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา								√					1
19. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน			√										1
20. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร			√										1

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป ได้ตัวแปร การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการ

ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ความเป็นอิสระต่อความ
รับผิดชอบในงาน

ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

มีนักบริหารและนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้

ดังนี้

นิภา อินทวงค์ (2548, หน้า 12) ได้เสนอแนะในการแบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วม

4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ
ริเริ่ม ตัดสินใจ และปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ
ด้านทรัพยากร การบริหาร และประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมิน (Evaluation)

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินฉา ศิริวรรณ (2560, หน้า 176) กล่าวว่า ลักษณะของ
การบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นความสำคัญที่บุคลากรและกลุ่มงานให้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารที่มี
ประสิทธิภาพในบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย บุคคลผู้บริหารนิยมมอบหมายและกระจายอำนาจ
ของตนสู่บุคคลผู้ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ จึงเป็นการช่วยลดภาระหน้าที่ของบุคคลผู้บริหารลง
และสามารถใช้เวลาในเรื่องสำคัญอื่นๆ ได้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็ช่วยให้งานในระดับล่างมีความหมาย
และท้าทายมากขึ้น

เนื่องจากบุคคลระดับปฏิบัติสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ลักษณะของการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมนั้นเกิดจากบุคคลผู้นำแบบประชาธิปไตยที่บริหารงานด้วยโครงสร้างการบริหารที่เอื้อ
ต่อการมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วมไม่ว่าจะให้ความร่วมมือในการตัดสินใจหรือ มีส่วนร่วม
ในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอน
ในกระบวนการบริหาร อันได้แก่ การวางแผน การสั่งการ และการควบคุม ย่อมสร้างความภาคภูมิใจ
ในความร่วมมือกันแก่บุคคล จะนำมาซึ่งความผูกพันและความยินยอมรับผลการปฏิบัติงานอันเกิดจาก
การมีส่วนร่วมนั้นๆ โดยปราศจากข้อโต้แย้ง

อุทัย บุญประเสริฐ (2557, หน้า 26-27) แบ่งออกเป็น 4 ระบบ คือ

1. การปรึกษาหารือ (Consulting Management) เป็นการบริหารแบบเปิด
โอกาสให้บุคคล ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปแบบคณะกรรมการ
(Committee) เช่น คณะกรรมการเฉพาะกิจหรือคณะกรรมการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

รูปแบบอย่างนี้เป็นกรกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการด้วย ระบบการปรึกษาหารือนี้เหมาะสมสำหรับใช้กับบุคคลผู้บริหารระดับต้นขึ้นไป โดยการมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ประธานโครงการ ประธานคณะกรรมการหรือกรรมการ เป็นต้น

2. กลุ่มคุณภาพ (QC Circles) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้บุคคลผู้บริหารได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแบบของกลุ่มบุคคล 3-10 คน ที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน รูปแบบกลุ่มคุณภาพนี้ เหมาะสำหรับใช้กับบุคคลผู้ปฏิบัติงาน หรือระดับหัวหน้างาน เพราะเป็นการฝึกฝนและเปิดโอกาสให้บุคคล ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน เพื่อค้นปัญหาสาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งมีกระบวนการในการบริหารกลุ่มสร้างคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ P (Plan) การวางแผน D (DO) การปฏิบัติ C (Check) การตรวจสอบ และ A (Act) การปรับปรุงแก้ไข หรือ P D C A นั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ระบบกลุ่มคุณภาพจะใช้ได้ผลก็ต่อเมื่อมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิค QC และการใช้กระบวนการกลุ่มให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและที่สำคัญ คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคคล ผู้ร่วมงานต้องอยู่ในเกณฑ์สูงจึงจะสามารถนำระบบกลุ่มคุณภาพนี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ระบบข้อเสนอแนะ (Suggestion System) เป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ได้ผลมากในทางปฏิบัติ โดยมีลักษณะแตกต่างจากข้อเสนอแนะที่มักพบเห็นทั่วไป ที่มีลักษณะเป็นกลุ่มหรือผู้รับฟังความคิดเห็นเท่านั้นกล่าวคือ รูปแบบนี้จะมีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องกรอกตามแบบที่กำหนด เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร สาเหตุของปัญหามาจากอะไร วิธีการ แก้ปัญหามีอะไรบ้าง และผลที่คาดหวังจะได้รับนี้เป็นอย่างไร สำหรับแบบฟอร์มที่กำหนดนี้อาจแตกต่างกันไปตามความต้องการของแต่ละหน่วยงาน แต่มีหลักการปฏิบัติเดียวกันคือ จะมีคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอแนะมีหน้าที่ในการประเมินข้อเสนอแนะจากแบบฟอร์มต่างๆ นั้นว่าเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพียงใด ความเป็นไปได้ทางปฏิบัติมากน้อยแค่ไหนและสมควรดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือไม่ แจนำเสนอบุคคลผู้มีอำนาจพิจารณาดำเนินการต่อไป

4. ระบบส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของของกิจการ รูปแบบนี้พบมากในการบริหารกิจการของบริษัทหน่วยงานเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจโดยการส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีส่วนร่วมการเป็นเจ้าของกิจการด้วยการลงทุนซื้อหุ้นของบริษัท หรือบริษัทอาจจ่ายเป็นส่วนหนึ่ง เป็นทุนเรือนหุ้นในแต่ละปีจะช่วยให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการเองและมีความรู้สึกผูกพันในการปฏิบัติงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น ในรูปแบบนี้บุคคลผู้บริหารอาจนำมาประยุกต์ โดยการสร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึกการเป็นเจ้าของหน่วยงาน เพื่อให้บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพึงพอใจที่จะมีส่วนร่วมให้มากที่สุด

อุทัย บุญประเสริฐ (2557, หน้า 68-69) ยังได้เสนอกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในแบบจริงจัง (High-involvement) ว่าเป็นการบริหารให้สมาชิกทุกคนในองค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจในการปฏิบัติงานในการแก้ปัญหาและการสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร ซึ่งต้องอาศัยการกระจายอำนาจ (Decentralization) สู่ระดับกลางขององค์กรอย่างทั่วถึงในสิ่งที่ต่อไปนี้

1. สารสนเทศ (Information) ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้พนักงานมีส่วนร่วมและมีอำนาจ ในการตัดสินใจ ได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์ ระบบงาน ระดับและชนิดของผลงาน ที่ต้องการ
2. ความรู้และทักษะ (Knowledge and Skills) ได้แก่ ความรู้และทักษะในการบริหารและการ ปฏิบัติงานที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการก่อให้เกิดประสิทธิผลของงานและความสำเร็จขององค์กร
3. อำนาจ (Power) ได้แก่ อำนาจบังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ในกระบวนการกำหนด นโยบายและกลยุทธ์การปฏิบัติงานและการประเมินผล
4. รางวัล (Rewards) ได้แก่ สิ่งที่ทำให้พนักงานเกิดแรงจูงใจที่จะมีส่วนร่วมทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

ลักษณะและรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการมีส่วนร่วมที่บุคคล ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนร่วมในการปฏิบัติ ส่วนร่วมในการผลประโยชน์ และส่วนร่วมการประเมินผล โดยรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมควรเป็น การมีส่วนร่วมแบบกลุ่มงานหรือในรูปคณะกรรมการ เพื่อให้การปฏิบัติงานแผนงาน โครงการได้รับการกลั่นกรองอย่างรอบคอบ เหมาะสม จนเป็นที่ยอมรับและเห็นชอบจากทุกฝ่าย ลักษณะของการมีส่วนร่วมนั้น พิจารณาได้หลายมุมมอง แต่ลักษณะโดยรวมของการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การจัดองค์กร การปฏิบัติ การบริหาร การสื่อสาร และการประเมินผล ซึ่งอาจจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมทางอ้อมทั้งในระดับของการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนหรือมีส่วนร่วมทั้งหมด

สรุปได้ว่า ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการบริหารแบบประชาธิปไตย ที่บุคคล ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร โดยรูปแบบการบริหารในปัจจุบัน ได้แก่ การปรึกษาหารือ กลุ่มคุณภาพ ระบบข้อเสนอแนะ และระบบส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งเป็นลักษณะเน้นการกระจายอำนาจให้สมาชิกทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจในการปฏิบัติงานเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่สนับสนุนในการตัดสินใจ มีความรู้ความเข้าใจ และมีการให้รางวัลเพื่อสร้าง

แรงจูงใจเป็นการให้ความสำคัญกับสมาชิกในการได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมในผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผลแก้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ศรัณย์ เจียรนัย (2558, หน้า 51) ได้สรุปว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีประโยชน์ต่อสถาบันอุดมศึกษาเพราะทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ลดการต่อต้านและก่อให้เกิดการยอมรับมากเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดี ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ทำให้ฝ่ายบริหารทำหน้าที่บริหารงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีการตัดสินใจที่มีคุณภาพและทำให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

สุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559, หน้า 28) ได้สรุปว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงาน การมีส่วนร่วมทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย เกิดการต่อต้านลดลงส่งเสริมการยอมรับมากขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันนำไปสู่การตัดสินใจที่มีคุณภาพมากขึ้น รวมถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดความร่วมมือร่วมพลังความสามัคคีการทำงาน เป็นทีมเป็นกลุ่มทำให้มีการสนับสนุนการทำงานสร้างผลงานได้มากขึ้นในเวลาที่ย่ำแย่เกิดกระบวนการประชาธิปไตย

สวอนเบิร์ก (Swansburg, 1996, p. 399, อ้างถึงใน จิราภรณ์ เพชรทัต, 2558, หน้า 28-29) ได้สรุปประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การทำให้ได้รับความไว้วางใจกันสูงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน
2. เป็นการให้ความสำคัญกับทุกตำแหน่งงานและมีความเสมอภาคกัน
3. ทำให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบมากขึ้น
4. ช่วยปรับปรุงการสื่อสารและลดความสับสนในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน
5. พัฒนาอาชีพโดยผู้บริหารทำการนิเทศติดตามงานด้วยตนเองซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานได้วินิจฉัยปัญหาและแก้ปัญหาทางาน และทำให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น
6. ทำให้มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานมากขึ้น
7. ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด
8. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพงานในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น
9. ผู้ปฏิบัติงานมีความร่วมมือกัน เพิ่มแรงจูงใจและมีความคิดริเริ่มในการทำงานเป็นผลมาจากการทำงานเป็นทีม
10. ปรับปรุงการติดต่อสื่อสารในองค์การให้ดีขึ้น
11. ลดอัตราการขาดงาน

12. ช่วยเพิ่มประสิทธิผลและผลผลิตของงาน ปรับปรุงคุณภาพของงานและเพิ่มการเรียนรู้ในงานได้มากขึ้น
13. เพิ่มขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานและเพิ่มความกระตือรือร้นจากการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน
14. ได้รับความคิดเห็นใหม่ๆ ในการตัดสินใจและการแก้ปัญหาของงาน
15. แสดงให้เห็นถึงลักษณะของผู้นำที่มีความสามารถ
16. แสดงให้เห็นถึงการที่ผู้บริหารต้องการให้บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ
17. ลดการเปลี่ยนงานและสร้างความมั่นคงในงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน
18. เพิ่มความผูกพันต่อองค์กรซึ่งเป็นผลมาจากการมีมุมมองในการทำงานที่ดี
19. มีการทำงานนอกเหนือเวลางานลดลง
20. ลดต้นทุนในการบริหารงาน
21. เพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะทำให้เกิด ความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย ลดการต่อต้านลง มีการส่งเสริมการยอมรับมากขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพิ่มแรงจูงใจและมีความคิดริเริ่มในการทำงานเป็นผลมาจากการทำงานเป็นทีมและช่วยเพิ่มประสิทธิผลและผลผลิตของงานมากขึ้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน โดยมีลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมควบคุมและตรวจสอบในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีอิสระ โดยกระทำด้วยความเต็มใจ เพื่อให้งานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิด คือ การที่องค์กรต่างๆ พยายามแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยที่ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชามีการการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความยึดมั่นผูกพัน มีความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานและมีการไว้วางใจกัน โดยทุกฝ่ายมีความสมัครใจ ผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจนงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

บริบทของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

หน้าที่และอำนาจ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

1. รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) และ คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา คณะอนุกรรมการบริหารงานบุคคล รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ. มอบหมาย
2. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ
3. กำกับ ติดตาม ดูแล เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ หรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นไปตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ
4. จัดระบบส่งเสริมและประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถ พิเศษ
6. ส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ แนะนำ การศึกษา ทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา
7. ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงินและการบัญชีของ ส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
8. ส่งเสริมและประสานงานศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬาเพื่อการศึกษา
9. ส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน
10. ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรืองานตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติการเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงานต่างๆ ในจังหวัด

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก เป็นหน่วยงาน ส่งเสริม สนับสนุนและบูรณาการ จัด การศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม ดำรงชีวิตสอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัยที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษ ที่ 21

4. ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาอย่างบูรณาการ ตามหลักธรรมาภิบาล และสอดคล้อง กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก
ที่มา : (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก, 2567)

อำนาจหน้าที่

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ได้ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา, 2553, หน้า 40-45) ได้แก่

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้มอบหมาย

นโยบายการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน Thailand

4.0 ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตากมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นปัจจัยของการสร้างเสถียรภาพในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและความมั่นคง ซึ่งในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ได้ปรากฏข้อเท็จจริงถึงสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาในส่วนภูมิภาคของประเทศว่าเกิดจากปัญหาการสั่งการการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นเอกภาพเป็นปัญหาสำคัญ

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดการปฏิบัติราชการ ตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่างๆ ที่มอบหมาย โดยอำนาจหน้าที่ที่มอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดรับผิดชอบในข้อ 11 (2) คือ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จึงจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2566-2570 จังหวัดตาก (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก (2566ข) โดยยึดนโยบายดังกล่าวเป็นกรอบสาระสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของพื้นที่ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับประเด็นปฏิรูปการศึกษา ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์จังหวัด และนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก ที่ได้แบ่งภาพพื้นที่อนาคต เป็น 4 พื้นที่ ดังนี้

พื้นที่ A : เมืองท่าการค้าชายแดน Mae Sot Land Port (อำเภอแม่สอด)

พื้นที่ B : เมืองศูนย์กลางการค้าการลงทุน (เมืองการค้าสี่แยกอินโดจีน) E-W & N-S Trade Intersection (อำเภอเมืองตาก บ้านตาก วังเจ้า)

พื้นที่ C : เมืองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ Organic Agriculture City (อำเภอพบพระ แม่ระมาด ท่าสองยาง สามเงา)

พื้นที่ D : เมืองอารยธรรมแห่งขุนเขา Civilized City in the Mountains (อำเภออุ้มผาง) (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก, 2566ข, หน้า 1-5)

ทิศทางการพัฒนาการศึกษา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นแผนที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาค้นให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ

แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม และทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All For Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อม โดยนายนุทศาสตร์ชาติมาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานศึกษาธิการภาค 18, 2564, หน้า 40)

สภาพด้านการศึกษา

ระบบการจัดการศึกษาที่มีลักษณะยืดหยุ่นตามสภาพบริบทและปัญหาของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุบัน พรเวียง (2558) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บนพื้นที่สูงและชายแดน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษานอกระบบ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงและชายแดนที่มีประสิทธิภาพควรเน้นการประสานงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคเอกชน ในการสนับสนุนด้านงบประมาณมากยิ่งขึ้นเนื่องจากผู้เรียนที่อยู่ในพื้นที่สูงและชายแดนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน จำเป็นจะต้องได้รับการดูแล ในด้านต่างๆ ทั้งสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการฝึกทักษะอาชีพต่างๆ และปัจจัยพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิต เช่น ค่าอาหาร เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น ผู้รับผิดชอบต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังต่อเนื่อง ครูผู้รับผิดชอบต้องบูรณาการเนื้อหา สื่อและใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง ทักษะที่สำคัญที่ครูผู้รับผิดชอบควรดำเนินการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ ตามเกณฑ์ที่สอดคล้องกับบริบทของการศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงและชายแดนจึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด เนื่องจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับส่วนใหญ่จะไม่เรียนต่อ จะออกมาประกอบอาชีพ ดังนั้น ควรมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อสัมมาชีพอาจดำเนินการโดยให้ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประจำตำบล เปิดสอนระดับอาชีวศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน มีโอกาสที่จะเรียนต่อระดับสูงและสามารถประกอบอาชีพได้เมื่อสำเร็จการศึกษาอีกทั้งสถานศึกษาบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร มีความขาดแคลนในทุกด้านสูงกว่า ดังนั้นควรปรับวิธีการจัดสรรงบประมาณ กำหนดหลักเกณฑ์ที่ต่างกันตามสภาพและความจำเป็นในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มนต์นภัส มโนการณ, 2560, หน้า 79-80)

นอกจากนี้บุคลากรในสถานศึกษาก็มีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตวณะบุตร (2542) ที่กล่าวว่าความสัมพันธ์ของ

มนุษย์ มีความสำคัญมากในการที่จะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ การให้พนักงานขององค์กรปฏิบัติงานได้อย่างเต็มทีและเต็มความสามารถ จำเป็นต้องจัดแบ่งหน้าที่การทำงานกันทำและมอบอำนาจให้รับผิดชอบตามความสามารถและความถนัด การจัดโครงสร้างขององค์กรที่ดีและเหมาะสม จะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเจริญก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อยๆ นอกจากนั้นยัง สอดคล้องกับ แนวคิดทฤษฎีของแบงค์ (Banks, 2001) ได้กล่าวถึงโรงเรียนในฐานะเป็นระบบทางสังคม (The School as a Social System) งานนโยบายของโรงเรียนทั้ง งานวิชาการ งานหลักสูตร และรายวิชา ที่เรียน พฤติกรรมและวิธีการสอนของครู พฤติกรรมและวิธีการเรียนของนักเรียน กระบวนการวัดและประเมินผลและการมีส่วนร่วมของชุมชน งานแผนงบประมาณ และงานอื่นๆ ทัวไป สิ่งเหล่านี้เป็น ปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในการที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จและ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์นัท มโนการณ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์การจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร พบว่า แนวการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูง และทุรกันดารประกอบด้วย 6 แนวทาง คือ 1) บ้านพักนอน 2) ห้องเรียนเคลื่อนที่ 3) หนึ่งโรงเรียน สามระบบ 4) เทคโนโลยีทางไกล 5) ทวิภาษา และ 6) ส่งเสริมอาชีพและทักษะชีวิตเพื่อพัฒนา นักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีทักษะชีวิต พึ่งพาตนเองได้

นับว่าการบริหารงานวิชาการเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยเริ่มจากล่างขึ้นบน (Bottom Up) แทนที่จะสั่งการจากส่วนบนลงมา สิ่งสำคัญที่สุดของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การเรียนรู้ (Learning) กล่าวคือ ผู้บริหารต้องรู้ว่า “วันนี้ได้เรียนรู้และแบ่งปันความรู้อะไรบ้าง” และ “จะทำ อย่างไรให้ความรู้ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของเด็ก” ไม่ใช่คำนึงถึงวิทยฐานะเพียงอย่างเดียว แต่วิทยฐานะเป็นเพียงรางวัลตอบแทนว่า ครูมีความเก่งเพียงไหน

"เมื่อผู้บริหารการศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจเรื่องการบริหารงานวิชาการนี้ อย่างชัดเจนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ครูและบุคลากรทุกฝ่ายอย่างยั่งยืน แต่ต้องเข้าใจว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการ ครูสามารถนำกระบวนการบริหารงานนี้มาใช้เพื่อศึกษาเรื่องที่ตนเองสนใจ หรือเพื่อศึกษาหาทาง แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ตนพบ หรือเพื่อสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่ เหมาะสมกับบริบทของตนได้ตลอดไปอย่างยั่งยืน คือ ใช้กระบวนการบริหารงานแต่ปรับเปลี่ยนหัวข้อ หรือปัญหาที่ต้องการศึกษาได้ตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน แต่ละพื้นที่"

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว ภายใต้โครงการ “การขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน Thailand 4.0” เป้าหมายเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากร ทางการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตากให้สามารถนำบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ไปจัดทำ แผนและแนวทางการขับเคลื่อนการบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

ได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการนิเทศ ติดตามให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน Thailand 4.0

วัตถุประสงค์

1. เพื่อขยายผลการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมให้แก่ทีมแกนนำขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา
2. เพื่อจัดทำแผนและแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา
3. เพื่อนิเทศ ติดตาม กระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
4. เพื่อสะท้อนผลการดำเนินการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เป้าหมาย

1. ผู้บริหาร ครูจากทุกโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตากที่เข้ารับการพัฒนามาสามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับไปขับเคลื่อนและจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษาและหน่วยงานได้
 2. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตากมีแผนและแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม สู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
 3. ทีมขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก สามารถนิเทศ ติดตาม การขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาได้ตามแผนที่กำหนด
 4. ครูมีการพัฒนาตามกรอบกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 5. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตากมีรูปแบบการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมสู่การปฏิบัติจริงของสถานศึกษา
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนเอกชนในสังกัด ทั้งหมด 24 แห่ง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลสถานศึกษาเอกชนของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครูผู้สอน
โรงเรียนคริสเตียนแม่หละโกร	2	11
โรงเรียนจักศึกษา	3	13
โรงเรียนธรรมราชานุสรณ์	2	22
โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ พบพระ	1	18
โรงเรียนอนุบาลเซนต์ปอล	2	9
โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มัธโนทัย	1	60
โรงเรียนอนุบาลสี่ห่ออักษร	3	6
โรงเรียนตรีวิทย์ตาก	2	15
โรงเรียนพหุปัญญา	2	5
โรงเรียนพลุล่วงวิทยา (วัดโคกพลู)	2	47
โรงเรียนตากกวง	3	22
โรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่ระมาด	2	50
โรงเรียนเจริญวัยคริสเตียน	1	9
โรงเรียนอิสลามศึกษา	3	43
โรงเรียนราษฎร์วิทยา (ตี่มั้ง)	2	79
โรงเรียนภัทรวิทยา	2	82
โรงเรียนศิริวรรณศึกษา	2	8
โรงเรียนอนุบาลการุณย์	3	21
โรงเรียนศรีสุขราษฎร์ศึกษา	1	9
โรงเรียนอนุกุลวิทยา (วัดดอนแก้ว)	2	38
โรงเรียนธรรมวัตรวิทยา (วัดดอนมูล)	2	18
โรงเรียนสันถวไมตรีศึกษา	2	16
โรงเรียนร่มฉัตรวิทยา	1	41
โรงเรียนอนุบาลเพชรระ	2	23
รวมทั้งสิ้น	48	665

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ไว้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

มีนักวิชาการและนักการศึกษาในประเทศได้ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ไว้ดังนี้

สุนีย์ ชัยสุขสังข์ (2557) ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษ ที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนทางเลือก 1) สภาพแวดล้อมภายในจำแนกตามองค์ประกอบหลักของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนทางเลือก พบว่า สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนด้านการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ และด้านการประเมินผลตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลตามลำดับ ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกพบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสภาพเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสภาพสังคม ด้านสภาพเศรษฐกิจ และด้านสภาพของรัฐ ตามลำดับ 2) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนทางเลือก จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจำแนกตามองค์ประกอบหลักของการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนทางเลือกพบว่า ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในระดับสูงได้แก่ ด้านการประเมินผลเป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการ ส่วนประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ และด้านการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการ เพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก

พิศาล สุดแก้ว (2557) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานทางวิชาการและแนวทางการพัฒนาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณศีกษาระยง เขต 2 ผลการศีกษาพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานทางวิชาการโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานทางวิชาการได้แก่ ผู้บริหารประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐานจัดให้มี ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยเพื่อพัฒนา ควรจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียน การสอนและการพัฒนาด้านวิชาการ ควรดำเนินการสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน

ณัฐภูมิ ชัยนอก (2558) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ผลการศีกษาพบว่า ปัญหาทางการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลางซึ่งอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นำผลการนิเทศติดตามและประเมินผลมาใช้ปรับและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาตามความเหมาะสมและต่อเนื่องสม่ำเสมอ 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามสาระและหน่วย การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลโดยเน้น การประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศีกษาสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือในการศีกษา วิเคราะห์วิจัยตลอดจน การเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถาบันบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่น 5) ด้านการนิเทศการศีกษาสถานศึกษาควรส่งเสริม ให้มีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ 6) ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการ ร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศีกษา ท้องถิ่นและควรปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ความพร้อมในการเรียน การสอน

ดวงกมล สวิง (2558) ได้ศีกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับ โรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบรูปแบบการบริหารงาน วิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดแพร่ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลักและ 11 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ขอบข่ายรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับ โรงเรียนอนุบาลเอกชน มี 5 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผลงาน และ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา องค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชนมี 6 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การระบุเป้าหมาย 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ 4) การส่งเสริมควบคุมกำกับ ติดตามและนิเทศ 5) การตรวจสอบ และการประเมินผลและ 6) การสะท้อนผลรายงานผลการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินไปใช้ 2. การทดสอบความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดแพร่โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 คน พบว่า ทุกคนมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีความเหมาะสม 3. การประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการในจังหวัดแพร่ทั้ง 130 คน พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

สุดาศรี สิงห์ทอง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.18 อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 37.63 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 95.16 ตำแหน่งครูผู้สอน ร้อยละ 72.58 การอบรมงานด้านวิชาการ 1-5 ครั้ง ร้อยละ 44.09 และประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 50 2) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการสอนภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีตามลำดับ 3) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ครูที่มีการอบรมงานด้านวิชาการต่างกัมีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งต่างกันมีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ยิ่งลักษณ์ ศรีตองอ่อน (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเอกชนจังหวัดสุพรรณบุรี 2) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนจังหวัดสุพรรณบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนกับการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 2 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 6 คน ได้แก่

ผู้อำนวยการ โรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน 2 คน และครู 2 คน รวมทั้งสิ้น 162 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน คณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเอกชนจังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
- 3) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนโรงเรียนเอกชนจังหวัดสุพรรณบุรีกับการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุทธนา เกื้อกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน และภาพรวมทั้ง 12 ด้าน อยู่ในระดับมาก ปัญหาหลักที่สำคัญคือ โรงเรียนยังขาดการบริหารจัดการที่ดีด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา เทคนิคการสอน สื่อการสอนอิสลามศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ยังขาดความหลากหลายการนิเทศ และแนะแนวขาดความต่อเนื่อง ขาดความรู้ด้านการวิจัยที่ถูกต้องและการวัดผลประเมินผลไม่ได้เป็นไปตามสภาพจริงการส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการยังขาดความหลากหลายและไม่ครอบคลุมองค์การต่างๆ และมีแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษา เทคนิคการสอนสื่อการสอนอิสลาม ศึกษาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศและการแนะแนว การวิจัยและการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และการส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการที่ครอบคลุมองค์การต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศและโรงเรียนควรมีการกำหนดแผนงานระยะสั้นและระยะยาวแต่งตั้งคณะทำงาน มีการประเมินและติดตามการบริหารงานวิชาการครอบคลุมทุกด้านอย่างต่อเนื่อง และมีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมในการสร้างผู้เรียน สู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ

- 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) โครงสร้างและสาระสำคัญ และ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จรูปแบบดังกล่าวนี้ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการบริหารงานแบบ PDCA ในมิติงานวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรที่ ปฏิบัติได้จริงตามวิถีชีวิตของมุสลิมมุ่งเน้นความรู้ควบคู่คุณธรรมสอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน และบริบทเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและรู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงทั้งโลกการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ส่งผลอันดีงามต่อผู้เรียนในด้านจิตใจและจิตวิญญาณ สอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนา 3) การวิจัยและการวัดและประเมินผลทางการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและพฤติกรรมของผู้เรียน การวัดและประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุมด้านความรู้เจตคติและการปฏิบัติอย่างเป็น

ระบบและตามสภาพจริง 4) การนิเทศและการแนะแนวการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการนิเทศ การเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การแนะแนวด้านการศึกษาต่อทักษะชีวิตและอาชีพ และ 5) การส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการมีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับผู้บริหารและครูในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนการสร้างเครือข่ายการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ

ปรารธนา แก้วเวียง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชน อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน 2) เสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ ส่วนด้านที่มีปัญหาอันดับต่ำสุดคือด้านการบริหารหลักสูตร 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร ได้แก่ สถานศึกษาควรประชุมชี้แจงการจัดทำหลักสูตรแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดอบรมโดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้การจัดทำหลักสูตรจัดทำเครื่องมือที่ครอบคลุมแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป 2) ด้านการบริหารการเรียนการสอน ได้แก่ สถานศึกษาควรประชุมวางแผนการจัดการเรียนการสอน ออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายจัดทำแผนการเรียนรู้และบูรณาการแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้พร้อมกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ ติดตาม ประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการบริหารการวิจัยและพัฒนา ได้แก่ สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายเป้าหมายและปริมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียนจัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดหาหนังสือและตัวอย่างงานวิจัยในชั้นเรียนตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะครูและนักเรียนประเมินผลการทำวิจัยในชั้นเรียนส่งเสริมการศึกษาดูงานวิจัยในชั้นเรียนนอกสถานศึกษา 4) ด้านการบริหารการนิเทศ ภายในสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาควรกำหนดปฏิทินจัดทำคู่มือ และเครื่องมือในการนิเทศภายใน สถานศึกษาดำเนินการนิเทศแล้วแจ้งผลการนิเทศให้แก่ผู้รับการนิเทศทราบ และติดตามประเมินผลการนิเทศตามปฏิทินอย่างสม่ำเสมอสรุปผลการนิเทศภายในเมื่อสิ้นปีการศึกษา 5) ด้านการบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ ได้แก่ สถานศึกษาควรให้บุคลากรร่วมวางแผนในการพัฒนาตนเอง

ดำเนินการตามแผนขยายผลให้ความรู้ประสบการณ์แก่คณะครูในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายงานผลการพัฒนานตนเองให้แก่ผู้บริหาร

วาสนา มากแก้ว (2560) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลระนอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนอนุบาลระนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการนิเทศภายในตามลำดับ ส่วนลำดับสุดท้ายเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลระนอง คือ 1) ด้านการบริหารหลักสูตรผู้บริหารต้องศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างลึกซึ้ง และชัดเจน ควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเพื่อร่วมกันวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสภาพแวดล้อมกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระวิชาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการประเมินหลักสูตรทำการปรับปรุงหลักสูตรทุกปีการศึกษามีส่วนร่วมทั้งหน่วยงานต้นสังกัด ในการจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน ประเมินผลหลักสูตรของสถานศึกษาและนิเทศการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องงานนิเทศภายในควรมีการวางแผนและจัดระบบนิเทศภายในอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนสอนอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อตัวผู้เรียน งานการจัดการเรียนการสอนควรมีการวางแผนและสร้างความตระหนักความเข้าใจในผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรมีการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล และการจัดทำโครงการต่างๆ ที่จะช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษตลอดจนควรจะต้องมีการจัดทำคู่มือครูในงานวิชาการ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมุ่งเน้นให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง โดยสร้างแรงจูงใจให้ครูพร้อมที่จะเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าโดยให้ การอบรมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูเพื่อช่วยเหลือกลุ่มครูที่ไม่สามารถทำงานวิจัยด้วยตนเอง ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนและมีการนิเทศกำกับติดตามเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไปและ 4) ด้านการวัดและประเมินผลสถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

อนุวัฒน์ จองเดิน (2560) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการพัฒนากระบวนการ

เรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 6) ด้านการพัฒนาระบบการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พนม ฉิมพลีพันธุ์ (2560) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
ในจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
ในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 17 ด้าน โดยรวมและ
รายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัด
บุรีรัมย์จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาและใช้สื่อ
เทคโนโลยีทางการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ
ไม่แตกต่างกัน

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ปัญหาและเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาทประกอบด้วย
2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท กลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาทจำนวน 254 คน จาก 13 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน
คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) นำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาทโดยการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา
ทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท โดยภาพรวมพบว่ามีอยู่ในอันดับ
ปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดการหลักสูตรและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการ
พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ในจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาควรแต่งตั้ง
คณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสอบถามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียน
ในชุมชนและท้องถิ่น 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียน
ตามคู่มือและนโยบายที่กำหนดและนำผลการวิเคราะห์มาจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม
3) ด้านการวัดผลประเมินผลสถานศึกษาควรจัดทำระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของ
สถานศึกษาประชุมชี้แจงให้ครูทุกคนมีความเข้าใจในเรื่องของการวัดผลประเมินผล และส่งเสริมให้ครู
มีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย 4) ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำเอกสาร
คู่มือการนิเทศของสถานศึกษามีการศึกษาดูงานด้านระบบการนิเทศภายใน และกำหนดหลักเกณฑ์

ปฏิทินในการนิเทศอย่างชัดเจน 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบงานวิจัยของสถานศึกษา กำหนดนโยบายการทำวิจัยในชั้นเรียนและมีการติดตามตรวจสอบสรุปผลรายงานการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ผู้บริหารทราบ 6) ด้านการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำโครงการสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อนวัตกรรม และครูผู้สอนควรจัดการผลิตและใช้สื่อนวัตกรรมให้ตรงตามจุดประสงค์ 7) ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและดำเนินงานตามปฏิทินของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตรวจสอบประเมินผลระบบประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

อรทัย สุรทัตโชค และสุรัชย์ สิกขาบัณฑิต (2563) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) 2) ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.42$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) งานการบริหารหลักสูตร 2) งานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ 3) งานการวัดค่าเฉลี่ยและวัดผลประเมินผล 4) งานการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ 5) งานการบริหารกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 6) งานการสร้างเครือข่ายพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 7) งานการส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 8) งานการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะที่สำคัญได้แก่การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะคือควรมีเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้และจัดอบรมการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีประกอบการสอนให้มากขึ้น

พรนภา พูนสวัสดิ์ (2563) ได้ศึกษาองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน เอกชนในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนเอกชนในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์กร พบว่า ผู้บริหารกำหนดทิศทางนโยบายวิสัยทัศน์ค่านิยมโรงเรียนมุ่งเน้นด้านวิชาการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นตามบริบทของสังคมไทยโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ พบว่าผู้บริหารมีกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์โดยใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT ที่กำหนดทิศทางของโรงเรียนตามกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

พบว่า ผู้บริหารมีการจัดหลักสูตรการเรียนที่มีความโดดเด่นและหลากหลายตอบสนองความสนใจของผู้เรียน ประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้พบว่าผู้บริหารจัดทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างมีคุณภาพเพียงพอพร้อมต่อการใช้งานมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายโรงเรียนเอกชนและหน่วยงานภายนอกเพื่อร่วมส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน 5) การมุ่งเน้นบุคลากร พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่องมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมสร้างความมั่นคงในอาชีพมีระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติ พบว่า โรงเรียนมีระบบและกลไกในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ กำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ และ 7) ผลลัพธ์พบว่า ผู้บริหารมีระบบการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจส่งผลต่อความมั่นคงและชื่อเสียงของโรงเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

มีนักวิชาการและนักการศึกษาต่างประเทศได้ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ไว้ดังนี้

โบรफी (Brophy, 2006) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา เมืองฮาร์ทฟอด ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา คือ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพราะครูมีงานในหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากการสอนมีเวลาที่จะเตรียมจัดทำสื่อ น้อยและไม่มีความชำนาญในการจัดหาสื่อจากคอมพิวเตอร์

คริม (Crim, 2006) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา รัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการที่จะสามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศการประเมินผลตลอดจนความต้องการที่จะปรับปรุงการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

เคท (Kate, 2007) ได้วิจัยเรื่อง ผลที่ได้รับจากการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชอบการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีสภาพคล้ายบ้านนักเรียน มีความตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้นปัญหาด้านวินัยเพราะสนองตอบตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนดีขึ้น

เคนเนธี (Kenneth, 2010) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อเพิ่มคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ในประเทศสหรัฐอเมริกา การวิจัย

ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหางานวิชาการและแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อเพิ่มคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 228 คน ปี ค.ศ. 2010 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบการพัฒนาวิชาการที่เป็นระบบและการดำเนินการตามและการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเป็นประจำอยู่เสมอ ย่อมส่งผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้นเป็นลำดับ

เรฮานะห์ ชาโกลี (Reihaneh Shagholi, 2010, p. 255) ได้ทำการศึกษาผ่านความไว้วางใจ การตัดสินใจ และการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา พบว่า 1) พนักงานครูมีความเชื่อเกี่ยวกับความไว้วางใจในองค์กรใน 7 อำเภอในเมืองนี้ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างความไว้วางใจและการตัดสินใจว่ายังมีอยู่ในองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความไว้วางใจและการทำงานเป็นทีมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มีแกน (Meegan, 2011) ได้ทำการวิจัยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและคุณภาพของโรงเรียนคาทอลิกมณฑลรัฐวิสคอนซิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มขึ้นตอนของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและแนวคิดของบุคลากรที่เกี่ยวกับคุณภาพโรงเรียน พบว่าการวางแผนคือหลักสูตรทั้งนี้ครูใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของโรงเรียนในแง่บวกมากกว่าครูทั่วไป

อาเซเวโด (Azevedo, 2013) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ในโรงเรียนในเนเธอร์แลนด์ พบว่า ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการการสังเกตและมีความเข้าใจในข้อมูลเป็นหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเด็กการเรียนรู้ที่โรงเรียนโดยที่ครูผู้สอน ใช้วิธีการแบบ Jenaplan รายงานความสัมพันธ์ของพื้นที่ เวลาและกายภาพในเรื่องของข้อตกลงในกฎระเบียบ การร่วมมือทำงานด้วยกันของเด็กพบว่าพวกเขามีความสามารถในการกำหนดระดับทางกายภาพได้

ซาเฟอร์ (Zafer, 2015) ได้ทำการศึกษาสถานการณ์การมีส่วนร่วมของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียนในโรงเรียนคือ สถานที่เรียนและระดับชั้นที่เรียนภายในครอบครัว เด็กยอมรับการมีส่วนร่วมนอกเหนือจากอำนาจในการตัดสินใจด้านการเงิน ในด้านสังคมนักเรียนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ และปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของเด็กอยู่ภายใต้ครอบครัวสังคมและการศึกษาของบิดา

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศจากนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่าน จึงสรุปได้ว่ากระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการสร้างความสำเร็จในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผล การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการที่องค์กรต่างๆ พยายามแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ให้ผู้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยที่ผู้บริหาร

และผู้ได้บังคับบัญชา มีการการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความยึดมั่นผูกพัน มีความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน และมีการไว้วางใจกัน โดยทุกฝ่ายมีความสนใจ ผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จนงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งเห็นได้จากผลการวิจัยพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกขั้นตอนโดยประกอบด้วย

- 1) ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- 2) ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา
- 3) ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอน
- 4) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอน
- 5) ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา นั่นคือ ไม่ว่าการบริหารอยู่ในองค์กรใดก็ตามต่างก็ให้ความสำคัญกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารซึ่งถือได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญทางการบริหารงานในสถานศึกษาและมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ให้เป็นองค์กรของทางราชการและเป็นสถาบันการศึกษาของสังคมที่มีหน้าที่ให้บริการด้านการศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยได้ใช้การมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนาของกระทรวงศึกษาธิการ 5 ขั้น คือ 1) ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา 3) ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอน 4) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอน และ 5) ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา และจากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง 17 งาน ซึ่งแสดงเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 2

สภาพและปัญหาทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

**ของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก
การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม 5 ชั้น**

1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
5. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

ขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการ 17 งาน

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา
สาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา
และองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั
องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัด
การศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
สถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

**แนวทางพัฒนาการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมงาน
วิชาการของสถานศึกษา
เอกชนสังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดตาก**

ภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

การศึกษาสภาพและปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยการใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก (ข้อมูลของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ณ มิถุนายน 2567) จำนวน 713 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จำนวน 48 คน

1.2 ครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จำนวน 665 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จำนวน 248 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดตาก จำนวน 48 คน

2.2 ครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จำนวน
200 คน

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 แบ่งประชากรจำแนกตามสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดตาก

ขั้นที่ 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างของประชากรกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตากโดยการสุ่มอย่างง่ายและแบ่งตามสัดส่วน กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน
ของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ใช้ตามกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ขั้นที่ 3 สุ่มสถานศึกษาในแต่ละชั้นภูมิตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา
ที่กำหนดให้ แล้วใช้ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ที่เป็นสัดส่วน
กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตากที่สุ่มได้เช่นเดียวกับ
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก สำหรับ
รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชน
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จำแนกตามตามสถานศึกษา

โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน
โรงเรียนคริสเตียนแม่หละโกร	2	11	2	3
โรงเรียนจักศึกษา	3	13	3	4
โรงเรียนธรรมราชานุสรณ์	2	22	2	7
โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ พบพระ	1	18	1	5
โรงเรียนอนุบาลเซนต์ปอล	2	9	2	3
โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์มัธโนทัย	1	60	1	18
โรงเรียนอนุบาลสีหิ์อักษร	3	6	3	2

ตารางที่ 3 (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน
โรงเรียนตรีวิทยาดาก	2	15	2	5
โรงเรียนพหุปัญญา	2	5	2	2
โรงเรียนพลหลวงวิทยา(วัดโคกพลู)	2	47	2	14
โรงเรียนตากกวัง	3	22	3	7
โรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่ระมาด	2	50	2	15
โรงเรียนเจริญวัยคริสเตียน	1	9	1	3
โรงเรียนอิสลามศึกษา	3	43	3	13
โรงเรียนราษฎร์วิทยา(ตี่มั้ง)	2	79	2	24
โรงเรียนภัทรวิทยา	2	82	2	25
โรงเรียนศิริวรรณศึกษา	2	8	2	2
โรงเรียนอนุบาลการุณย์	3	21	3	6
โรงเรียนศรีสุขราษฎร์ศึกษา	1	9	1	3
โรงเรียนอนุกุลวิทยา (วัดดอนแก้ว)	2	38	2	11
โรงเรียนธรรมวัตรวิทยา (วัดดอนมูล)	2	18	2	5
โรงเรียนสันถวไมตรีศึกษา	2	16	2	5
โรงเรียนร่มฉัตรวิทยา	1	41	1	12
โรงเรียนอนุบาลเพชรระ	2	23	2	6
รวม	48	665	48	200

ที่มา : (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก, 2567)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำดังนี้

การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ
สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยใช้แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้แนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน การมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอน ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอน และขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ในการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอน ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอน และขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ในการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอน ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอน และขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา โดยใช้คำถามเป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (Multiple Response) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์และจัดทำเป็นเครื่องมือเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลในการหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนเพื่อกำหนดขอบเขตแนวทางในการออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

2. นำความรู้ที่ได้มาสร้างแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

สร้างคำถามในแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน โดยใช้กรอบการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอน ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอน และขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถามและสิ่งที่ควรแก้ไข

4. นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อการตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อคำถามแต่ละข้อ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัย (Content Validity) ได้แก่

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล ประธานสาขาวิชาการบริหาร การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวิจัย วัตผลและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

4.3 ดร.ณัฐนันท์ จาดดำ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่นิเทศติดตามและ ประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

4.4 นางสาวน้ำฝน เทียนทอง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่นิเทศติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

4.5 นายวัชรินทร์ ใจยะสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนราษฎร์วิทยา (ต๋มึง) สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิไปหาค่า IOC (Item Objective Congruence) โดยเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.5 ขึ้นไป เครื่องมือในครั้งนี้ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

6. นำแบบสอบถามพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน ที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนอนุบาลอุทิศศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาในการ วิจัยครั้งนี้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตากที่ ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 30 ฉบับ นำข้อมูลที่ได้จาก การเก็บรวบรวมข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบหาความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

(Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.923 มีค่าความเชื่อมั่นสามารถนำไปใช้ได้

7. นำแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน และผลที่ได้จากการทดลองใช้ มาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อขอเสนอแนะในการปรับเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ และขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

8. จัดพิมพ์เครื่องมือเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวนำเสนอให้กับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งและรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติ

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมด 248 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (f) และร้อยละ (%)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (f) ร้อยละ (%) และ จัดลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของ สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 17 คน มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบ
มีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก จำนวน 17 คน ซึ่งมี
คุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้บริหารการศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือชำนาญการพิเศษที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนไม่น้อยกว่า 5 ปี
จำนวน 2 คน
2. เป็นนักวิชาการศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนไม่น้อยกว่า 5 ปี และจบการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาโท
จำนวน 3 คน
3. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนไม่น้อยกว่า 5 ปี และจบการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาโท
จำนวน 8 คน
4. เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบ
มีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนไม่น้อยกว่า 5 ปี และจบการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาโท จำนวน
4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)
ซึ่งได้จากการนำผลวิจัยที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ
แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก มาสังเคราะห์
เรียบเรียง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างคำถาม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาสภาพ เอกสาร ทฤษฎี รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ขอบเขตการศึกษา จากการนำผลการวิจัยที่ได้จากผลการประเมินรายข้อ โดยใช้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพอยู่ในระดับต่ำที่สุด และค่าร้อยละของปัญหาที่พบมากที่สุด มาสังเคราะห์ เรียบเรียง จากขั้นตอนที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด สร้างแบบสัมภาษณ์
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น 1 ฉบับ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อขอคำแนะนำ และตรวจสอบเนื้อหา ภาษา สำนวน ที่ใช้ในการสนทนากลุ่มให้ครอบคลุมรายละเอียดของเนื้อหายิ่งขึ้น
5. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขและผ่านความเห็นชอบ ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ
6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความร่วมมือในการการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก
2. ดำเนินการนัดหมายวันและเวลาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จัดทำขึ้นพร้อมหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาแจกแจงความถี่และจัดลำดับความสำคัญ เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู

รายการ	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	89	35.90
หญิง	159	64.10
รวม	248	100.00
2. ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	48	19.40
หัวหน้าวิชาการ	24	9.70
ครูผู้สอน	176	71.00
รวม	248	100.00
3. อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	101	40.70
26-35 ปี	137	55.20
36-45 ปี	10	4.00
รวม	248	100.00
4. ประสบการณ์		
6-10 ปี	114	46.00
11-15 ปี	107	43.10
16-20 ปี	25	10.10
21-25 ปี	2	0.80
รวม	248	100.00
5. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	180	72.60
ปริญญาโท	67	27.00
ปริญญาเอก	1	0.40
รวม	248	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.25 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.75 ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19.40 ตำแหน่งหัวหน้าวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 9.70 และตำแหน่งครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 71.00 อายุน้อยกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.70 อายุ 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.20 และอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.00 มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.00 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.10 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.10 และมีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 21-25 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.80 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.60 ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 27.00 และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 0.40 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ดังตารางที่ 5-10

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยภาพรวมของผู้บริหารและครู

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	3.95	0.44	มาก
2	ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา	4.05	0.34	มาก
3	ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอน	3.79	0.42	มาก
4	ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอน	4.04	0.37	มาก
5	ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา	4.01	0.42	มาก
รวมเฉลี่ย		3.97	0.37	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูมีสภาพการปฏิบัติ

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจาก สูงสุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ชั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.34) รองลงมาได้แก่ ชั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอน ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.37) และ ชั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.42) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือ ชั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอน ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.42)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบ มีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	3.87	0.72	มาก
2	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ	2.67	1.00	ปานกลาง
3	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.77	0.46	มากที่สุด
4	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	2.92	1.15	ปานกลาง
5	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.00	1.00	ปานกลาง
6	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน	4.19	0.65	มาก
7	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา	4.15	0.68	มาก
8	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.56	0.63	มากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	4.34	0.65	มาก
10	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการแนะแนว	4.33	0.62	มาก
11	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.20	0.75	มาก
12	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.24	0.68	มาก
13	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	3.39	0.82	ปานกลาง
14	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.28	0.60	มาก
15	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.48	0.93	ปานกลาง
16	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.23	0.68	มาก
17	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.46	0.62	มาก
เฉลี่ยรวม		3.95	0.44	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.44) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.63) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารและครูร่วมกัน
ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.46$,
S.D.=0.62) และผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.65) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วม
ในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.00$, S.D.=1.00)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบ
มีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการ
มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหรือ การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น	4.58	0.52	มากที่สุด
2	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.39	0.61	มาก
3	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	2.81	1.20	ปานกลาง
4	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	2.88	0.85	ปานกลาง
5	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.33	0.69	มาก
6	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน การวัดผลและประเมินผล	4.43	0.57	มาก
7	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.32	1.13	ปานกลาง
8	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.24	0.73	มาก
9	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	2.64	0.95	ปานกลาง
10	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแนะแนว	4.44	0.65	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
11	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.04	0.70	มาก
12	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.65	0.57	มากที่สุด
13	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.31	0.88	มาก
14	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.38	0.64	มาก
15	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.62	0.49	มากที่สุด
16	คณะครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.23	0.69	มาก
17	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่otechno โลยีเพื่อการศึกษา	4.64	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.05	0.34	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.34) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.57) รองลงมาได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่otechno โลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.49) และครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.49) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X}=2.81$, S.D.=1.20)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบ
มีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการ
มีส่วนร่วมดำเนินการ

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	คณะครูส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหรือ การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น	3.04	1.10	ปานกลาง
2	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงาน ด้านวิชาการ	4.04	0.84	มาก
3	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา	4.42	0.66	มาก
4	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา	4.29	0.79	มาก
5	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	4.58	0.53	มากที่สุด
6	ครูมีส่วนร่วมในการการเทียบโอนผลการเรียน การวัดผลและ ประเมินผล	4.06	0.77	มาก
7	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	2.94	0.82	ปานกลาง
8	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้	4.34	0.75	มาก
9	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	2.90	0.79	ปานกลาง
10	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการแนะแนว	4.30	0.58	มาก
11	คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.06	0.72	มากที่สุด
12	คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	2.69	0.82	ปานกลาง
13	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	2.85	0.78	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
14	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด
15	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.86	0.73	มาก
16	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	3.29	1.05	ปานกลาง
17	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.12	0.75	มาก
เฉลี่ยรวม				

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.79$, $S.D.=0.42$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X}=4.60$, $S.D.=0.49$) รองลงมาได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.58$, $S.D.=0.53$) และครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.42$, $S.D.=0.66$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X}=2.69$, $S.D.=0.82$)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบ
มีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการ
มีส่วนร่วมในการประเมินผล

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาหรือการ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น	3.54	0.56	มาก
2	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับ การวางแผนงานด้านวิชาการ	2.70	0.82	ปานกลาง
3	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา	4.44	0.63	มาก
4	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา	3.12	1.13	ปานกลาง
5	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียน	3.22	1.68	ปานกลาง
6	ครูมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการวัดและประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.13	0.95	มาก
7	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	4.08	0.71	มาก
8	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้	4.69	0.47	มากที่สุด
9	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	2.82	1.18	ปานกลาง
10	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการแนะแนว	4.52	0.68	มากที่สุด
11	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	3.53	0.92	มาก
12	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มี ความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.69	0.47	มากที่สุด
13	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.81	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
14	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.28	0.45	มาก
15	คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.83	0.38	มากที่สุด
16	คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.46	0.50	มาก
17	คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.87	0.34	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม				

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.37) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.87$, S.D.=0.34) รองลงมาได้แก่ คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.83$, S.D.=0.38) และครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.55) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ ($\bar{X}=2.70$, S.D.=0.82)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบ
มีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านความเป็น
อิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาหรือการดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	3.48	0.90	ปานกลาง
2	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการวางแผนงานด้านวิชาการ	3.19	1.02	ปานกลาง
3	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา	3.89	0.80	มาก
4	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา	4.69	0.51	มากที่สุด
5	ครูมีอิสระในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.10	0.60	มาก
6	ครูมีอิสระในการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย	2.98	1.19	ปานกลาง
7	ครูไม่ถูกจำกัดในกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา	4.48	0.52	มาก
8	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้	4.67	0.63	มากที่สุด
9	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการนิเทศการศึกษา	2.99	0.81	ปานกลาง
10	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการแนะแนว	4.60	0.52	มากที่สุด
11	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	4.33	0.66	มาก
12	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ	4.73	0.45	มากที่สุด
13	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	3.38	1.05	ปานกลาง
14	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.00	2.10	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
15	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.52	0.50	มากที่สุด
16	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.35	0.72	มาก
17	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.78	0.42	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.01	0.42	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.42) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ครูมีอำนาจตัดสินใจในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.78$, S.D.=0.42) รองลงมาได้แก่ ครูมีอำนาจตัดสินใจในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.45) และครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.63) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีอิสระในการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย ($\bar{X}=2.98$, S.D.=1.19)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ปรากฏดังตารางที่ 11-15

ตารางที่ 11 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ
สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการตั้งเป้าหมายและ
วัตถุประสงค์ร่วมกัน

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ไม่มีปัญหา	1	0.40
2	บุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	220	88.71
3	สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ร่วมกันเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	196	79.03
4	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ร่วมกันเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการ พัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัว สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น และ ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	193	77.82
5	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	186	75.00
6	สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ร่วมกันเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	179	72.18
7	สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของสถานศึกษา	144	58.06
8	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ร่วมกันเกี่ยวกับงานวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียนรู้	28	11.29
9	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการแนะแนว	10	4.03

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยเรียงข้อที่มีปัญหาสูงสุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($f = 220, 88.71\%$) รองลงมาคือ สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($f = 196, 79.03\%$) และบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัว สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($f = 193, 77.82\%$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมงานวิชาการของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ไม่มีปัญหา	3	1.21
2	คณะครูไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	224	90.32
3	ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	219	88.31
4	สถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	194	78.23
5	สถานศึกษาของท่านไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแนะแนว	189	76.21
6	สถานศึกษาของท่านไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	176	70.97

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
7	ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	73	29.44
8	สถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	70	28.23
9	สถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัว สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	43	17.34
10	สถานศึกษาของท่านไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	28	11.29

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเรียงข้อที่มีปัญหาสูงสุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ คณะครูไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (f= 224, 90.32%) รองลงมาคือผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (f= 219, 88.31%) และสถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (f= 194, 78.23%) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ไม่มีปัญหา	1	0.40
2	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนงานด้าน วิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	214	86.29
3	สถานศึกษาของท่านขาดการวางแผนกระบวนการร่วมมือในการ ดำเนินการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	210	84.68
4	สถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	207	83.47
5	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนงานด้าน การนิเทศการศึกษา	136	54.84
6	สถานศึกษาของท่านขาดการวางแผนกระบวนการร่วมมือในการ ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	122	49.19
7	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการประสาน ความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัว สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทางวิชาการ	47	18.95
8	บุคลากรในสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามแผนกระบวนการร่วมมือในการ ดำเนินการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา	81	32.66

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ โดยเรียงข้อที่มีปัญหา
สูงสุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผน
งานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (f= 214,

86.29%) รองลงมา คือ สถานศึกษาของท่านขาดการวางแผนกระบวนการร่วมมือในการดำเนินการ วัตถุประสงค์ ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($f = 210$, 84.68%) และสถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($f = 207$, 83.47%) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ไม่มีปัญหา	2	0.81
2	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	191	77.02
3	ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	183	73.79
4	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	152	61.29
5	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	92	37.10
6	สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการประสาน ความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชนให้มี ความเข้มแข็งทางวิชาการ	91	36.69
7	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการวางแผน งานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา	70	28.23
8	บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการนิเทศ การศึกษา	27	10.89

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
9	ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	18	7.26

จากตารางที่ 14 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยเรียงข้อที่มีปัญหาสูงสุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($f = 191, 77.02\%$) รองลงมาคือ ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($f = 183, 73.79\%$) และบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($f = 152, 61.29\%$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบ
ในงาน

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ไม่มีปัญหา	1	0.40
2	บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	220	88.71
3	บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น	210	84.68
4	บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	205	82.66
5	บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	158	63.71
6	สถานศึกษาของท่านไม่เปิดโอกาสให้ครูได้มีอิสระต่อความรับผิดชอบ ในงานนิเทศการศึกษา	144	58.06
7	บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การประสานความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการ กับบุคคล ครอบครัว สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	75	30.24
8	บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา	57	22.98

จากตารางที่ 15 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

โดยเรียงข้อที่มีปัญหาสูงสุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในกิจการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($f= 220$, 88.71%) รองลงมาคือ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในกิจการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($f= 210$, 84.68%) และบุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในกิจการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($f= 205$, 82.66%) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏผลดังตารางที่ 16-20

ตารางที่ 16 แสดงแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ ($f=17$)
1	โรงเรียนควรมีการจัดประชุม ชี้แจงภาพรวม สร้างการรับรู้ร่วมกัน เพื่อวางแผนการดำเนินงานด้านวิชาการ	17
2	ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการระดมสมอง(Brainstorming) เพื่อสร้างสรรค์ความคิด ส่งเสริมการระดมความคิด เน้นบรรยากาศเปิดกว้างให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทั้งฝ่ายการสอน ฝ่ายบริหาร และฝ่ายสนับสนุนการสอน และเคารพความคิดเห็นของบุคลากรทุกคน รวมถึงการวางแผนงานด้านวิชาการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการทำงาน	13
3	สถานศึกษาควรจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จัดตั้งอนุกรรมการพัฒนาแผนงานด้านวิชาการ ประกอบไปด้วย กลุ่มสาระต่างๆ	12

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
4	เขตพื้นที่ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรใหม่ๆ และแนวโน้มการศึกษาที่เชื่อมโยงทั่วโลก เพื่อให้บุคลากรเห็นภาพชัดเจนว่าทิศทางการศึกษาเป็นอย่างไร	11
5	ผู้บริหารควรสร้างช่องทางสื่อสารที่บุคลากรสามารถเสนอความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา เช่น ช่องทางออนไลน์ ที่สามารถพูดคุยกับผู้บริหารได้โดยตรง	10
6	ผู้บริหารควรใช้แบบสอบถามเพื่อรวบรวมความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากบุคลากรทั้งหมด จะทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ	8
7	ผู้บริหารควรมีกระบวนการพัฒนางานด้านการบริหารงานด้านวิชาการ ครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากร เพื่อให้ได้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสถานศึกษา	5
8	ผู้บริหารควรให้ทีมพัฒนาเป้าหมายหลักร่วมกัน โดยแบ่งเป็นเป้าหมายระยะสั้น และระยะยาว ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรเห็นภาพที่ชัดเจนว่าในแต่ละขั้นตอนจะต้องทำอะไรบ้าง และมีความก้าวหน้าในการบรรลุเป้าหมายที่ละขั้นตอน	4
9	เขตพื้นที่ควรจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะและความรู้ที่จำเป็น เช่น การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน หรือการพัฒนางานด้านวิชาการ วิธีการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้	3
10	ผู้บริหารควรมีการอัปเดตผลการพัฒนาและให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ เพื่อให้บุคลากรรู้สึกว่าการพัฒนาและการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะมีความสำคัญ	1

จากตารางที่ 16 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ โรงเรียนควรมีการจัดประชุม ชี้แจงภาพรวม สร้างการรับรู้ร่วมกัน เพื่อวางเป้าหมายและวัตถุประสงค์ วางแผนการดำเนินงานการพัฒนางานด้านวิชาการ (f=17)

รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการระดมสมอง(Brainstorming) เพื่อสร้างสรรค์ความคิด ส่งเสริมการระดมความคิด เน้นบรรยากาศเปิดกว้างให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทั้งฝ่ายการสอน ฝ่ายบริหาร และฝ่ายสนับสนุนการสอน และเคารพความคิดเห็นของบุคลากรทุกคน รวมถึง การวางแผนงานด้านวิชาการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการทำงาน (f=13) และ สถานศึกษาควรประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จัดตั้งอนุกรรมการพัฒนาแผนงานด้านวิชาการ ประกอบไปด้วย กลุ่มสาระต่างๆ (f=12) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
1	สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยตัวแทนครูจากแต่ละระดับชั้น/กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้คณะกรรมการทำหน้าที่หารือและตัดสินใจร่วมกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ	17
2	ผู้บริหารควรนิเทศการบริหารงานด้านวิชาการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) โดยสร้างกลุ่มนิเทศแบบไม่เป็นทางการ ให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และให้ข้อเสนอแนะกันเอง ส่งเสริมการนิเทศที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน มากกว่าการประเมินหรือควบคุม	16
3	ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ดี สนับสนุนการแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย ให้บุคลากรรู้สึกว่าคุณค่าความคิดเห็นมีค่าและถูกนำไปใช้	14
4	ผู้บริหารควรให้การยอมรับในตัวครูทุกคน แบ่งปันอำนาจหน้าที่ ให้ความสำคัญกับครูในการตัดสินใจในการบริหารงานด้านวิชาการ	12
5	ผู้บริหารควรวางแผน เตรียมการ กำหนดขอบเขต วัตถุประสงค์ จัดเตรียมข้อมูลและเอกสาร ดำเนินการประชุมระดมความคิด สังเคราะห์ความคิด การตัดสินใจร่วมกันในการบริหารงานด้านวิชาการ	11

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
6	ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรตัดสินใจ ให้อิสระในการทำงาน ให้สิทธิในการทำงาน การเสนอความคิดเห็น จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการร่วมตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	10
7	สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการที่มีตัวแทนของทุกกลุ่ม เช่น ครู เจ้าหน้าที่ผู้บริหาร ให้ทีมงานร่วมเป็นผู้ช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางในการจัดการเรียนการสอน	9
8	ผู้บริหารควรให้สิทธิในการเสนอความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	8
9	ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรสำรวจความต้องการของชุมชน และตลาดแรงงาน เช่น อุตสาหกรรมในอนาคต หรือแนวโน้มเศรษฐกิจโลก เพื่อปรับหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับบริบทของโรงเรียน	5
10	ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมกลุ่มโดยใช้กระบวนการ Coaching and mentoring ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนร่วมกัน	3
11	ผู้บริหารควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรให้ตรงกับความถนัด	1

จากตารางที่ 17 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยตัวแทนครูจากแต่ละระดับชั้น/กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้คณะกรรมการทำหน้าที่หารือและตัดสินใจร่วมกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ (f=17) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารควรนิเทศการบริหารงานด้านวิชาการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) โดยสร้างกลุ่มนิเทศแบบไม่เป็นทางการ ให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และให้ข้อเสนอแนะกันเอง ส่งเสริมการนิเทศที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน มากกว่าการประเมินหรือควบคุม (f=16) และผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ดี สนับสนุนการแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย ให้บุคลากรรู้สึกว่าคุณค่าและถูกนำไปใช้ (f=14) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 แสดงแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
1	สถานศึกษาควรเชิญองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมกับการกิจกรรมของสถานศึกษา ให้ความสำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร แต่งตั้งเข้ามามีส่วนร่วมกับ สถานศึกษาด้านวิชาการ ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	15
2	สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางและมาตรฐานร่วมกัน พัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้อง ให้มีเนื้อหาที่สามารถเทียบเคียงกับสถานศึกษาอื่น เพื่ออำนวยความสะดวก ในการโอนย้ายผลการเรียน	14
3	สถานศึกษาควรจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง สะท้อนปัญหาการบริหารงานด้าน วิชาการให้ทุกคนได้รับรู้ เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน	13
4	กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการให้ชัดเจน ให้ทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันจัดทำ เครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ตรวจวัดได้ครบถ้วน สามารถแปลผลการวัด และ ประเมินผลได้อย่างถูกต้อง นำไปสู่การดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	10
5	ร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวทางในการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นทีม	9
6	จัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือ ประกอบด้วย ตัวแทนสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนจากหน่วยงานภายนอก เพื่อพัฒนาระบบการ บริหารงานด้านวิชาการ มีการวัด การประเมินผลที่โปร่งใส และสอดคล้องกัน	8
7	บุคลากรในสถานศึกษาต้องเข้าถึงชุมชน ให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับ กิจกรรมของสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ผ่านกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	6
8	ผู้บริหารควรให้ครูร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชน มีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร เลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	5
9	สถานศึกษา ครู ต้องมีการร่วมกันวางแผนในทุกกระบวนการ ปฏิบัติตามแผน ที่วางไว้ ให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนางานวิชาการ	3

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
10	ครูจะต้องกำหนดกระบวนการแนะนำ ช่วยเหลือ ให้เกิดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้รับการนิเทศ เริ่มจากการศึกษาข้อมูล สภาพปัญหา การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ	2
11	ผู้บริหารควรนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร เสริมแรง กำลังใจ และยกย่องมอบรางวัลเพื่อเป็นแบบอย่าง	1
11	ผู้บริหารควรสร้างการรับรู้ร่วมกัน สร้างความตระหนักและความสำคัญของการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสในการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนหาแนวทางร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ	1

จากตารางที่ 18 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ สถานศึกษาควรเชิญองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสถานศึกษาให้มีความสำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร แต่งตั้งเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาด้านวิชาการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (f=15) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางและมาตรฐานร่วมกัน พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง ให้มีเนื้อหาที่สามารถเทียบเคียงกับสถานศึกษาอื่น เพื่ออำนวยความสะดวกในการโอนย้ายผลการเรียน (f=14) และสถานศึกษาควรจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง สะท้อนปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการให้ทุกคนได้รับรู้ เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน (f=13) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ตามแนวคิดของนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วม
ในการประเมินผล

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
1	เขตพื้นที่ควรจัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการ วัดผล การประเมินผล เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อให้บุคลากรมี ความรู้ และความเข้าใจในกระบวนการที่เป็นมาตรฐาน และแก้ข้อมูลนโยบาย ด้านการศึกษา ระเบียบใหม่ๆ และแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัจจุบัน	16
2	สถานศึกษาควรสร้างทีมประเมินผลที่เข้มแข็ง จากบุคลากรทุกระดับ เพื่อกระจายความรับผิดชอบ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการวางแผน	15
3	ผู้บริหารควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและการประเมินผล เพื่อเพิ่มความแม่นยำ และลดภาระงานของบุคลากร ฝึกอบรมให้บุคลากรใช้ เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ	13
4	ผู้บริหารควรเน้นการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จัดประชุมแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและประสบการณ์	12
5	ผู้บริหารควรกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานร่วมกัน โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มต้น	11
6	ผู้บริหารควรกำหนดระดับมาตรฐานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยให้ บุคลากรร่วมกันประเมินผล โดยพิจารณาจากแนวทาง วิธีการ ระดับมาตรฐาน ค่าคะแนน ในการนิเทศ	9
7	ผู้บริหารควรใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย จัดเวทีพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นเฉพาะ ด้าน เช่น การบริหารงานด้านวิชาการ หลักสูตรและการสอน หรือการวัด และประเมินผล	8
8	ผู้บริหารควรใช้แบบสอบถาม หรือแบบประเมินที่ครูสามารถให้คะแนน หรือให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารได้	6

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
9	ผู้บริหารควรใช้กระบวนการถอดบทเรียน เพื่อวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และข้อที่ควรปรับปรุง	5
10	สถานศึกษาควรเชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง/ผู้เชี่ยวชาญ มาคิด สังเคราะห์ ในการวางแผนด้านวิชาการสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งร่วมกันวางแผนในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาในครั้งต่อไป	4
11	ผู้บริหารควรใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้ครูสามารถส่งความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอย่างอิสระ	3
12	ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อสร้างความไว้วางใจ และเรียนรู้ร่วมกัน ให้แรงจูงใจและยกย่องผลงาน	2
13	ผู้บริหารควรประเมินและมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	1
13	ผู้บริหารควรใช้กระบวนการระดมสมอง เพื่อรวบรวมแนวคิด	1

จากตารางที่ 19 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลพบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ เขตพื้นที่ควรจัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการวัดผล การประเมินผล เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ และความเข้าใจในกระบวนการที่เป็นมาตรฐาน และแก้ข้อมูลนโยบายด้านการศึกษา ระเบียบใหม่ๆ และแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน (f=16) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรสร้างทีมประเมินผลที่เข้มแข็ง จากบุคลากรทุกระดับ เพื่อกระจายความรับผิดชอบ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน (f=15) และผู้บริหารควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและการประเมินผล เพื่อเพิ่มความแม่นยำ และลดภาระงานของบุคลากร ฝึกอบรมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ (f=13) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 แสดงแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ตามแนวคิดของนักเรียน ด้านความเป็นอิสระต่อ
ความรับผิดชอบในงาน

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
1	ผู้บริหารควรสร้างนโยบายที่เปิดโอกาสให้ครูสามารถออกแบบวิธีการวัดผล ได้เอง โดยไม่จำกัดแค่การสอบข้อเขียน เช่น การใช้แบบประเมิน การทำ โครงงาน การนำเสนอ หรือกิจกรรมในชั้นเรียนต่างๆ	17
2	ผู้บริหารควรส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อให้ ครูสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	14
3	ผู้บริหารควรสนับสนุนครูให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการประเมินใหม่ๆ กับครู ในโรงเรียนเครือข่ายหรือโรงเรียนอื่นๆ	13
4	ผู้บริหารควรสร้างระบบที่รวบรวมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อให้ครูสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม	11
5	ผู้บริหารควรพัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางวิชาการ	10
6	ผู้บริหารควรลดข้อบังคับที่ต้องวัดผลด้วยการทดสอบแบบมาตรฐานในทุกวิชา ให้ใช้การวัดผลเชิงคุณภาพที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน	8
7	ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยออกแบบการประเมินผลที่เหมาะสมกับความถนัด ความสนใจ และบริบท ของผู้เรียนแต่ละบุคคล	7
8	เขตพื้นที่ควรจัดอบรมและพัฒนาศักยภาพด้านการนิเทศการศึกษาให้ครู เช่น การจัดทำแผนการสอน การประเมินผล และการจัดการเรียนการสอน	5
9	ผู้บริหารควรให้ครูเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ที่ทันสมัย เช่น เทคโนโลยี ด้านการสอนหรือข้อมูลทางวิชาการ	4
10	ผู้บริหารควรปรับโครงสร้างการนิเทศให้ครูเป็นผู้นำในกระบวนการพัฒนา หลักสูตร และวิธีการสอนในโรงเรียน	3
11	ผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมกับเพื่อนครูในรูปแบบ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและประสบการณ์	2

จากตารางที่ 20 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารควรสร้างนโยบายที่เปิดโอกาสให้ครูสามารถออกแบบวิธีการวัดผลได้เอง โดยไม่จำกัดแค่การสอบข้อเขียน เช่น การใช้แบบประเมิน การทำโครงการ การนำเสนอ หรือกิจกรรมในชั้นเรียนต่างๆ ($f=17$) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($f=14$) และผู้บริหารควรสนับสนุนครูให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการประเมินใหม่ๆ กับครูในโรงเรียนเครือข่ายหรือโรงเรียนอื่นๆ ($f=13$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ผู้วิจัยมีการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ผู้วิจัยศึกษาสำรวจสภาพปัญหาทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยใช้แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 48 คน และครู จำนวน 200 คน ในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก รวมทั้งสิ้น 248 คน โดยการเปิดตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) และกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน จำนวน 17 คน และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่และจัดลำดับ แล้วนำเสนอผลในรูปตาราง เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

1.1 สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1.1 ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ รองลงมาได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา รองลงมาได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมาได้แก่ คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ

1.1.5 ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้ดังนี้ ครูมีอำนาจตัดสินใจในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมาได้แก่ ครูมีอำนาจตัดสินใจในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีอิสระในการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย

1.2 ปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1.1 ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยเรียงข้อที่มีปัญหาสูงสุด โดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น รองลงมาคือ สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุน

ในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัว สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการตามลำดับ

2.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเรียงข้อที่มีปัญหาสูงสุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ คณะครูไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น รองลงมาคือ ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และสถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามลำดับ

2.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ โดยเรียงข้อที่มีปัญหาสูงสุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่านขาดการวางแผนกระบวนการร่วมมือในการดำเนินการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และสถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นตามลำดับ

2.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยเรียงข้อที่มีปัญหาสูงสุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือ ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นตามลำดับ

2.1.5 ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน โดยเรียงข้อที่มีปัญหาสูงสุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น และบุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 ท่าน ดังนี้

2.1 ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ โรงเรียนควรมีการจัดประชุม ชี้แจงภาพรวม สร้างการรับรู้ร่วมกัน เพื่อวางเป้าหมายและวัตถุประสงค์ วางแผนการดำเนินงานด้านวิชาการ รองลงมาได้แก่ การระดมสมอง (Brainstorming) ใช้เทคนิคการระดมสมองเพื่อสร้างสรรค์ความคิด ส่งเสริมการระดมความคิด เน้นบรรยากาศเปิดกว้าง ให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทั้งฝ่ายการสอน ฝ่ายบริหาร และฝ่ายสนับสนุนการสอน และเคารพความคิดเห็นของบุคลากรทุกคน รวมถึงการวางแผนงานด้านวิชาการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ กำหนดทิศทางการทำงาน และประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จัดตั้งอนุกรรมการพัฒนาแผนงาน ด้านวิชาการ ประกอบไปด้วย กลุ่มสาระต่างๆ ตามลำดับ

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ จัดตั้ง คณะกรรมการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยตัวแทนครูจากแต่ละ ระดับชั้น/กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้คณะกรรมการทำหน้าที่หารือและตัดสินใจร่วมกันในเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับการนิเทศ รองลงมาได้แก่ นิเทศการบริหารงานด้านวิชาการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) โดยสร้างกลุ่มนิเทศแบบไม่เป็นทางการ ให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และ ให้ข้อเสนอแนะกันเอง ส่งเสริมการนิเทศที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน มากกว่าการประเมินหรือควบคุม และสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ดี สนับสนุนการแสดงความคิดเห็น อย่างเปิดเผย ให้บุคลากรรู้สึกว่าคุณค่าและถูกนำไปใช้ตามลำดับ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ เชิญองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสถานศึกษาให้ความสำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร แต่งตั้ง เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาด้านวิชาการ ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาได้แก่ กำหนด แนวทางและมาตรฐานร่วมกัน พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง ให้มีเนื้อหาที่สามารถเทียบเคียงกับ สถานศึกษาอื่น เพื่ออำนวยความสะดวกในการโอนย้ายผลการเรียนและจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง สะท้อน ปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการให้ทุกคนได้รับรู้ เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันตามลำดับ

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ จัดอบรม พัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการวัดผล การประเมินผล เกี่ยวกับการบริหารงาน ด้านวิชาการ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ และความเข้าใจในกระบวนการที่เป็นมาตรฐาน และแก้ข้อมูล นโยบายด้านการศึกษา ระเบียบใหม่ๆ และแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

รองลงมาได้แก่ สร้างทีมประเมิผลที่เข้มแข็ง จากบุคลากรทุกระดับ เพื่อกระจายความรับผิดชอบ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน และสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและการประเมิผล เพื่อเพิ่มความแม่นยำ และลดภาระงานของบุคลากร ผูกอบรมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับ

2.5 ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ สร้างนโยบายที่เปิดโอกาสให้ครูสามารถออกแบบวิธีการวัดผลได้เอง โดยไม่จำกัดแค่การสอบข้อเขียน เช่น การใช้แบบประเมิน การทำโครงงาน การนำเสนอ หรือกิจกรรมในชั้นเรียนต่างๆ รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนครูให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการประเมินใหม่ๆ กับครูในโรงเรียน เครือข่ายหรือโรงเรียนอื่นๆ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

1.1 ผลจากการศึกษาสภาพการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประภาศิริ คุณาคำ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีกระบวนการพัฒนา 6 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและกำหนดประเด็นในการพัฒนา (2) สร้างทีมงานและพัฒนาศักยภาพทีมงาน (3) การวางแผนแบบมีส่วนร่วม (4) ดำเนินงานตามแผนและปรับปรุงพัฒนา (5) การประเมินผลและสรุป (6) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ผลการประเมินความสอดคล้องของกระบวนการพัฒนาและกิจกรรมการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิโรบล วรรณธนะ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลรัตน์ แก่นจันทร์ (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัทพร อูระงาม (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา

1.1.1 ด้านมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่จะทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประภาศิริ คุณาคำ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

- 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
- 3) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีกระบวนการพัฒนา 6 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา

และกำหนดประเด็นในการพัฒนา (2) สร้างทีมงานและพัฒนาศักยภาพทีมงาน (3) การวางแผนแบบมีส่วนร่วม (4) ดำเนินงานตามแผนและปรับปรุงพัฒนา (5) การประเมินผลและสรุป (6) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ผลการประเมินความสอดคล้องของกระบวนการพัฒนาและกิจกรรมการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์อยู่ในระดับมาก

1.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนนำกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา เจือบุญ (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

1.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในโรงเรียนมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน ในการมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงเล็งเห็นความสำคัญของเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับ มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ (2559) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู

โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการวางแผนกระบวนการร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ สถานศึกษามีค่านิยมร่วมกันเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ ตามศักยภาพของแต่ละคน สอดคล้องกับ ปิณทัต บุนนาค (2562) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีส่วนร่วมในระดับมาก และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1.1.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล ปฏิบัติงานตามโครงสร้างการทำงานที่วางไว้อย่างชัดเจน มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามโครงสร้างการทำงานอย่างต่อเนื่อง และมีหลักฐานการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามโครงสร้าง ผู้บริหารและบุคลากรเต็มใจปฏิบัติตาม แนวทางการแก้ปัญหาที่มาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิษณุ หยกจินดา (2557) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อนจังหวัดจันทบุรี พบว่า โดยภาพรวมระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกว้างอยู่ในระดับมาก

1.2 ผลจากการศึกษาปัญหาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

1.2.1 ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ข้อที่มีการปัญหามากที่สุด ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น สอดคล้องกับ อารักษ์ ชัยมงคล (2551) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มี 2 ประการ คือ การมีส่วนร่วมในการศึกษา เช่น การร่วมแรงซ่อมแซมโรงเรียน การเข้าร่วมประชุม การบริจาคที่ดินสร้างโรงเรียน เป็นต้น และการมีส่วนร่วมการบริหารและจัดการศึกษา เช่น การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา การเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของโรงเรียน เป็นต้น

1.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ข้อที่มีการปัญหามากที่สุด ได้แก่ คณะครู ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาไม่ได้ปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา หรือไม่เปิดโอกาสให้คณะครูและบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สอดคล้องกับ สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วม และการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาจำเป็นต้องให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันตัดสินใจ

1.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ข้อที่มีการปัญหามากที่สุด ได้แก่ บุคลากร ในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา สอดคล้องกับ ปราบธนา แก้วเวียง (2559) ที่ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ที่พบว่า การบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนด้านการบริหารการเรียนการสอน สถานศึกษาควรประชุม วางแผนการจัดการเรียนการสอน ออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดทำแผนการเรียนรู้ และ บูรณาการแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกันในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้พร้อมกำหนดสื่อและแหล่ง เรียนรู้ติดตาม ประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอน

1.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ที่มีการปัญหามากที่สุดได้แก่ บุคลากร ในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาของท่านไม่มีการประชุมวางแผนโครงสร้าง การทำงานอย่างชัดเจน บุคลากรในสถานศึกษาไม่ปฏิบัติงานตามโครงสร้างการทำงาน และขาดการ มีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ณัฐภูมิ ชัยนอก (2558) ที่ศึกษาแนว การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการวัดผลประเมินผลสถานศึกษาควรส่งเสริม ให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผล โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและ ผลงานและผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาและส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียน การสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

1.2.5 ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ที่มีการปัญหามากที่สุดได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาไม่ให้อิสระกับครูในการ วัดผล และประเมินผล อาจจะยึดติดอยู่กับการวัดผลด้วยการสอบเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับ

ชีโรบล วรรณธนะ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ สุนทร (2560) การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และรองลงมาคือ ด้านการนิเทศภายใน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ที่ตั้ง และผลการทดสอบระดับชาติ พบว่า มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า ไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารไม่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร ขาดความร่วมมือกันของครูในแต่ละรายวิชาในการบูรณาการแนวทางการแก้ไขปัญหา เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน จัดให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและสร้างความเข้าใจกับตัวหลักสูตรให้ไปในแนวทางเดียวกันเพื่อจะบรรลุเป้าหมายการบูรณาการผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และรับฟังความคิดเห็นจากครูและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัดพร อูระงาม (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา

2. ผลการหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

2.1 ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ โรงเรียนควรมีการจัดประชุม ชี้แจงภาพรวม สร้างการรับรู้ร่วมกัน เพื่อวางแผนเป้าหมายและวัตถุประสงค์วางแผนการดำเนินงานด้านวิชาการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนต้องมีการวางแผนกรอบโครงสร้างการดำเนินงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับ นุรไอนี เจ๊ะกา (2557) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนราธิวาส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันและด้านการไว้วางใจกัน รองลงมาคือ ด้านความอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน และด้านความยึดมั่นผูกพันมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ จัดตั้งคณะกรรมการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยตัวแทนครูจากแต่ละระดับชั้น/กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้คณะกรรมการทำหน้าที่หารือและตัดสินใจร่วมกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ สอดคล้องกับ ปาริชาติ สุนทร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และรองลงมาคือ ด้านการนิเทศภายใน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ที่ตั้ง และผลการทดสอบระดับชาติ พบว่า มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขจากแบบสอบถาม ปลายเปิดพบว่า ไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารไม่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร ขาดความร่วมมือกันของครูในแต่ละรายวิชาในการบูรณาการแนวทางการแก้ไขปัญหา เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน จัดให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและสร้างความเข้าใจกับตัวหลักสูตรให้ไปในแนวทางเดียวกันเพื่อจะบรรลุเป้าหมายการบูรณาการผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และรับฟังความคิดเห็นจากครูและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัดพร อูระงาม (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ เชิญองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสถานศึกษาให้ความสำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร แต่งตั้ง เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาด้านวิชาการ ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น

เพราะว่า สถานศึกษาต้องให้โอกาสองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ MOU เป็นการสร้างข้อตกลงร่วมกันของผู้บริหารและครูเพื่อจะสร้าง พัฒนานวัตกรรมที่นำมาใช้แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ วาสนา ทองทวียังยศ (2560) พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกันปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (นาวา สุขรมย์, 2550) นอกจากนี้ยังเป็นความสามารถในการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการ และกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ (ณัฐิกา นครสูงเนิน, 2556) อีกทั้งลักษณะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ยังสอดคล้องกับลักษณะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของอาลิก-เมียลคาเรก และฮอย (Alig-Mielcarek & Hoy, 2005) ที่ได้กำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 3 ด้าน คือ 1) ส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครูทั้งสถานศึกษา 2) การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น และ 3) การกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐิกา นครสูงเนิน (2556) ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ธัญพร บุญรักษา (2553) ก็พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ จัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการวัดผล การประเมินผล เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ และความเข้าใจในกระบวนการที่เป็นมาตรฐาน และแก้ไขข้อมูลนโยบายด้านการศึกษา ระเบียบใหม่ๆ และแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในสถานศึกษายังไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลที่ชัดเจน ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานวัดและประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2551) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือสนับสนุน เพื่อทำประโยชน์แก่หน่วยงาน เป็นการร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหา ซึ่งกระบวนการบริหารเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยเพื่อเป็นการช่วยเหลือและทำประโยชน์ สอดคล้องกับแนวคิดของ อนุกุล ศิริจันทร์ (2562) กล่าวว่า 1. การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน (Planning) คือ การมีส่วนร่วมในการประชุมให้ความคิดเห็นในกระบวนการจัดวางแผนงาน โครงการ การกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานงบประมาณ และทรัพยากรการดำเนินการล่วงหน้าของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. การมีส่วนร่วมด้านการจัดสรรทรัพยากร (Allocation) คือ การมีส่วนร่วม ในการดำเนินการช่วยเหลือ จัดหา หรือสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์หรือเงินค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงานตามแผนงาน

โครงการต่างๆ ร่วมกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. การมีส่วนร่วมในการร่วมมือประสานงาน (Co-ordination) คือ การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือ ปฏิบัติงาน ติดต่อสื่อสาร รับผิดชอบร่วมกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4. การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล (Evaluation) คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์รูปแบบ ตรวจสอบการทำงานตามแผนงาน โครงการต่างๆ ร่วมกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5 ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ สร้างนโยบายที่เปิดโอกาสให้ครูสามารถออกแบบวิธีการวัดผลได้เอง โดยไม่จำกัดแค่การสอบข้อเขียน เช่น การใช้แบบประเมิน การทำโครงงาน การนำเสนอ หรือกิจกรรมในชั้นเรียนต่างๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาจจะยังไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล เลยทำให้ไม่ได้สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับอรอนงค์ ตั๊ยแสน (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีอิสระในงาน การรับรู้ความสามารถในตนเองต่อความผูกพันต่องานของนักสื่อสารมวลชน: บทบาทการเป็นตัวแปรปรับของความกดดันในงาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ความมีอิสระในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่องานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เท่ากับ 0.490 2. การรับรู้ความสามารถในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่องาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เท่ากับ 0.657 3. ความกดดันในงานไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่องานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเท่ากับ -0.002 4. ความกดดันในงานไม่สามารถเป็นตัวแปรปรับในความสัมพันธ์ระหว่างความมีอิสระในงานกับความผูกพันต่องานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 5. ความกดดันในงานไม่สามารถเป็นตัวแปรปรับในความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในตนเองต่อความผูกพันต่องานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องแนวคิดของ ยาเบ็น เรื่องจริยศาสตร์ (2553) กล่าวว่าหลักการของการบริหารงานวิชาการในเรื่องหลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะปรับปรุงและพัฒนาหลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงานซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการซึ่งจะมีเป้าหมายการทำงานร่วมกันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาด้านนโยบาย ดังนี้

1.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก มาปรับใช้ในการกำหนดนโยบายของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในด้านการจัดทำแผนการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ขั้นตอนการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยยึดแนวทางการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา มีการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองโดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาวิสัยทัศน์ และพัฒนาระเบียบและวิธีการปฏิบัติงานให้ชัดเจนครอบคลุมภารกิจ เดินตามกรอบและสนับสนุนนโยบายของทางราชการต้นสังกัด และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน มาใช้ในด้านจัดทำแผนการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ขั้นตอนการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสู่สถานศึกษา โดยมาปรับใช้ในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยการมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานในด้านของการส่งเสริมกระบวนการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนอยู่ในระดับดีเด่นและดีมาก ตามการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาองค์กร ดังนี้

2.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก ควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนมาประยุกต์ใช้ในการสร้างความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้นำเชิงนวัตกรรม และผู้นำเชิงวิชาการ เพื่อนำมาพัฒนางาน พัฒนาบุคลากร และพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2.2 สถานศึกษาขนาดกลาง ควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนมาประยุกต์ใช้ในการสร้างความเป็นผู้นำในด้านพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้นำเชิงนวัตกรรม และผู้นำเชิงวิชาการ เพื่อนำมาพัฒนางาน พัฒนาบุคลากร และพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐาน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

2.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน ในด้านการให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกคน รวมไปถึง ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ในการมีบทบาทในการดำเนินงานวิชาการหรือกิจกรรมต่างๆ ภายในองค์กร มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและถูกต้องตรวจสอบได้ ปรับปรุง สื่อ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน และเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการทุกคน เพื่อเกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด และพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล

3. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาบุคลากร ดังนี้

3.1 คณะกรรมการสถานศึกษา สามารถนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนมาส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากร ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ในด้านภาวะผู้นำทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกันปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองในการปฏิบัติงานหรือการเป็นผู้นำในสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรักความศรัทธาในตัวผู้บริหารเองนอกจากนี้ยังเป็นความสามารถในการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการ และกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และให้ความสำคัญไปที่คุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุด และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศในการทำงานและมีผลงานที่มีคุณภาพ รวมถึงการก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะไม่ว่าเหตุการณ์ปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสาเหตุของการบริหารโรงเรียนที่ไม่สามารถนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนไปใช้ได้

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลทำให้การบริหารโรงเรียนด้วยแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชนไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ
3. ควรศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น ในจังหวัดอื่นๆ หรือทุกจังหวัด เพื่อที่จะได้รับผลการวิจัยที่ครอบคลุมและกว้างขวางขึ้น
4. ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการส่งเสริมพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2555). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรพร
ซิสเต็ม.
- กมลชนก ศรีวรรณ. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กมลรัตน์ แก่นจันทร์. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กษม โสมศรีแพง. (2554). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กัญญ์ณูญ ธาริบุญ. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม
ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการ
เรียนรู้. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- กาญจนา เจือบุญ. (2557, มกราคม-มีนาคม). การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของบุคลากร
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3.
วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 11(52), 157-164.
- กิตติภพ ถาวร. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบทีมงานในการพัฒนา
มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนชุมชนเทศบาล 3 (พินิจพิทยานุสรณ์) สังกัดเทศบาล
นครพนม. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กุลชญา เทียงตรง. (2550). การบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 5.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี.

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการ. (2542). **มาตรฐานตำแหน่งและของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.

คัมภีร์ สุดแท้. (2553). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก**.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

จรูญ แก้วเอียน. (2557). **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.

จิรวัดน์ กิตติเชษฐสรรค์. (2556). **ผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาตำราสื่อทางวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

จิราภรณ์ เพชรทัต. (2558). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จิตพล สุวรรณผา. (2556). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชีโรบล วรรณธนะ. (2562). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน**

วิทยาศาสตร์จุฬารัตนาธิเบศรวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). **การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2555). **ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 5), นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ณัฐวุฒิ ชัยนอก. (2558). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ณัฐิกา นครสูงเนิน. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ดวงกมล สวิง. (2558, พฤษภาคม-สิงหาคม). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดแพร่. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**, 26(2), 186-197.

ถวิล อรัญเวศ. (2560). **ผู้บริหารกับการครองตน ครองคน และครองงาน: สุดยอดนักบริหาร.**

นครราชสีมา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4.

ทองคำ พิมพ์า. (2556). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอ่างทอง.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทับทิม แสงอินทร์. (2559). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี.** การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3.** การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ฉันทพร บุญรักษา. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ธีระพร อายุวัฒน์. (2552). **แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก.** ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นงคราญ ศุภระมณี. (2558). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.** การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- นาวา สุขธมย์. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- นิภา อินทวงค์. (2548). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- นิยม รัชตะวัฒน์วินัย. (2560). **แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นิรัชกร ทองน้อย. (2556). **การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินฉา ศิริวรรณ. (2560, มกราคม-มิถุนายน). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม The Participative Management**. **วารสารมหาจุฬาลงกรณวิชาการ**, 4(1), 176-187.
- นุชนาถ สอนสง และสงวน อินทร์รักษ์. (2561, มกราคม-เมษายน). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาจังหวัด**. **วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต**, 14(1), 115-132.
- นุรไอนี เจ๊ะกา. (2557). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง **การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553**. (2553). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 127 ตอนพิเศษ 109 ง, วันที่ 14 กันยายน 2553 หน้า 40-45.
- ประภาศิริ คุณาคำ. (2558). **รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปรารธนา แก้วเวียง. (2559). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
_____. (2556). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

บองสิน วิเศษศิริ. (2555). **ภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิ่นนัต บินขุนทด. (2562, มกราคม-มีนาคม). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณ์, 6(1), 209-222.**

ปาริชาติ สุนทร. (2560). **การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.**

พจนารถ วาดกลิ่น. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการ โรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.**

พนม ฉิมพลีพันธุ์. (2560). **สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.**

พรนภา พูนสวัสดิ์. (2563, กรกฎาคม-สิงหาคม). **องค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในจังหวัด ขอนแก่น. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 16(2), 53-65.**

พรพรรณ ธรรมธาดา. (2559). **กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542). **ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก, วันที่ 19 สิงหาคม 2542 หน้า 1-2.**

พิชิต ช่วงชัยชนะ. (2560). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน**

ฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พิศาล สดแก้ว. (2557). **ปัญหาการดำเนินงานทางวิชาการและแนวทางพัฒนาระดับมัธยมศึกษา**

ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาละยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภคพร เล็กนอก และเอกราช โฆษิตพิมานเวช. (2564, ตุลาคม-ธันวาคม). บทบาทผู้บริหาร

สถานศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้. วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาจุฬาลงกรณ. 8(4), 1-13.

ภาณุวัฒน์ กาศแก้ว. (2559). **มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาวดี ธาราศรีสุทธิ. (2550). **การจัดการและการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย**
รามคำแหง.

ภาวดี ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตวณะบุตร (2542). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.**

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภูมิพัทธ์ เรืองแหล่. (2558). **การพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ**

การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษ
ดุษบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2564). **หลักการทฤษฎีและปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา. กำแพงเพชร:**

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ. (2559). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนา**

กระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มนต์นภัส มโนการณ. (2560, มกราคม-มิถุนายน). **การสังเคราะห์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่**

สูงและทุรกันดาร. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ, 18(1), 70-82.

- มาหะมะบาอรี มาซอ. (2564). การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์
เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ยาเป็น เรื่องจรรยา. (2553). หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการบริหารงานวิชาการ. [Online].
Available: <http://www.kroobannok.com/blog/24395>. [2567, เมษายน 3].
- ยิ่งลักษณ์ ศรีทองอ่อน. (2559). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนกับการ
บริหารงาน วิชาการ โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทนา เกื้อกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์. วิทยานิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุทนา วาโยหะ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ
สถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี
เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ระวีวรรณ หงษ์กิตติยานนท์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการ
ทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยในจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รัชนาท กลางสอน. (2566). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. การค้นคว้า
อิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 4).
สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาสม. (2560, มกราคม-มิถุนายน). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์, 9(1), 124-132.

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. (2541). **มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

วราพร สินศิริ. (2564, กันยายน-ธันวาคม). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์**, 7(3), 129-146.

วัชร มะรังสี. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

วัฒนา มีพร้อม. (2554). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านตลาดพัฒนา อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วาสนา ทองทวีชัยยศ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วาสนา มากแก้ว. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลระนอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

วิมล เดชะ. (2559). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วิโรจน์ บุญเรือง. (2552). ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิชณุ หยกจินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศรัณย์ เจียรนัย. (2558, กรกฎาคม-ธันวาคม). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถาบันอุดมศึกษา. **วารสารการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**, 16(2), 44-56.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร และวาโรเพ็งสวัสดิ์. (2554). รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สกลนคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศิรินทร์ทิพย์ วรรณภักตร์. (2564). แนวทางการบริหารโรงเรียนพระราชัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ศิริพร ทาทาย. (2552). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2550). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ศึกษาธิการจังหวัดตาก, สำนักงาน. (2566ก). ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566. ตาก: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก.

_____. (2566ข). แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดตาก พ.ศ. 2566-2570. ตาก: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก.

_____. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2567. ตาก: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก.

ศึกษาธิการภาค 18, สำนักงาน. (2564). แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พ.ศ. 2566-2570. นครสวรรค์: กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 18.

ไศภิตา คล้ายหนองสรวง. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2566). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สันติ บุญภิรมย์. (2553). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- สัมมา รณิธย์. (2560). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สามัญศึกษา, กรม. (2542). **แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- สุกฤตยา ปงกันทา. (2561). **กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยุศาสตร์การบริหารและการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุชาติ ทองมา. (2560). **รูปแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุดาศรี สิงห์ทอง. (2556). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุทธิรา เกษมราษฎร์. (2559). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุนีย์ ชัยสุขสังข์. (2557). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21**

ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุบัน พรเวียง. (2558, กรกฎาคม-กันยายน). รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงและชายแดน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 17(3), 52-59.

สุรางค์ ลิ้มเจริญ. (2557). **การบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์การของครูในสังกัด
เทศบาล เมืองปราจีนบุรี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการ
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2551). **สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้.** กรุงเทพฯ:
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

หทัย ศิริพิน. (2558). **แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์
ประสิทธิ์).** การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อนุกุล ศิริจันทร์. (2562, มกราคม-มิถุนายน). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน.
Journal of Roi Kaensarn Academi, 4(1), 18-31.

อนุวัฒน์ จองเดิน. (2560). **กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน
การศึกษาเอกชน จังหวัดสตูล.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

อรัญญ์ สุรทัตโชค และสุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. (2563, มกราคม-เมษายน). การบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. **วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**, 10(1), 203-213.

อรอนงค์ ดุ้ยแสน. (2560, มกราคม-มิถุนายน). ความสัมพันธ์ระหว่างความมีอิสระในงาน การรับรู้
ความสามารถในตนเองต่อความผูกพันต่องานของนักสื่อสารมวลชน: บทบาทการเป็น
ตัวแปรปรับของความกดดันในงาน. **วารสารการสื่อสารมวลชน คณะการสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**, 6(1), 130-172.

อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์. (2556). **สภาพปัญหา สภาพการปฏิบัติและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วม
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา.** การศึกษา
ค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- อะหมัด อิสัน. (2559). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงบูรณาการ สำหรับโรงเรียนเอกชนอิสลามในภาคใต้ตอนบน**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุซงึนบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- อัคร อระงาม. (2560). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัฐางค์ อยู่ศรี. (2554). **พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- อารักษ์ ชัยมงคล. (2551). **การบริหารสถานศึกษา**. กำแพงเพชร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2557). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส.
- อุมาพร ชินแสน. (2559). **การพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Alig-Mielcarek, J. M., & Hoy, W.K. (2005). **A Theoretical and Empirical Analysis of The Nature, Meaning, and Influence of Instructional Leadership**. Ohio: The Ohio State University.
- Azevedo, A. (2011, April). Building Customer-base Relationships in the Mobile Communications Marketing: The Role of Brand Tribalism and Brand Reputation. **Brand Management**, 18(4), 349-366.
- Banks, J. A. (2001). **Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum and Teaching**. Boston: Allyn & Bacon.
- Brophy, G. M. (2006, February). A Study of the Process used by Academic Affairs Administrators at Participating Institutions of Higher Education to Select Instructional Technology Tools Faculty use in Instruction in Undergraduate Classes. **Dissertation Abstract International**, 24(2), 171-A.
- Bryman, A. (1986). **Leadership and Organization**. London: Routledge & Kegan Paul.

- Crim, E. (2006, May). The Development of Professional Identity in Student Affairs Administrators. **Dissertation Abstracts International**, 42(3), 183-A.
- Davis, K. (1972). **Human Behavior at Work : Human relation and Organization Behavior**. (4 th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Dessler, G. (2004). **Management, Principles and Practices for Tomorrow's Leaders**. New Jersey: Pearson Education.
- Forest, J., & Kinser, K. (2002). **Higher Education in the United States : An Encyclopedia**. Santa Barbara, CA: ABC-CLIO.
- Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. (2009). **A Handbook for Learning and Teaching in Higher Education : Enhancing Academic Practice**. (3 rd ed.). London: Routledge.
- Kate, M. (2007). **Social and Academic Benefits of Looping Primary Grade Student**. [Online]. Available: <http://www.sciencedirect.com/science?ob=ArticleURL&-.> [2024, August 22].
- Kenneth, T. (2010, April-June). The Influence of School Architecture on Academic Achievement. **Journal of Education Administration**, 38(3), 309-330.
- Krejcie, R. V., & Mogan, D. W. (1970, September). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 608-609.
- Reihaneh Shagholi. (2010, October). Value Creation Through Trust, Decision Making and Teamwork in Educational Environment. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 2(10), 255-259.
- Sashkin, M. (1982). **A Manager's Guide to Participative Managers**. New York: AMA, Membership Publications Division.
- Smith, P. C., Kendall, L. M., & Hulin, L. L. (1969). **The Measurement of Satisfaction in Work and Retirement : A Strategy for the Study of Attitudes**. Chicago: Rand Mc Neely.
- Soliman, I., & Soliman, H. (1997, February). Academic Workload and Quality. **Assessment & Evaluation in Higher Education**, 22(2), 135-142.
- Swansburg, R. (1996). **Management and Leadership for Nurse Management**. Boston: Jones and Bartlett.

Vick, J. M., Jennifer, S. F., & Heiberger, M. M. (2008, September). **The Academic Job Search Handbook**. (4 th ed.). Philadelphia: University of Pennsylvania.

White, A. T. (1982). Why Community Participation? A Discussion of the Arguments. **Assignment Children**, 5(9), 17-34.

Zafer, K. (2015, May). Participation Status of Primary School Students. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 17(15), 190-196.

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

.....
คำชี้แจงของการตอบคำถาม

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

2. สารสำคัญของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

3. ในการตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาท่านได้ตอบคำถามทุกข้อและโปรดตอบให้ตรงคำถามกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพราะจะทำให้การวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์อย่างแท้จริง ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ จะนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์หาผลรวม สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ผลการวิจัยที่ปรากฏออกมาจะไม่เป็นผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และด้านส่วนตัวของผู้ตอบแต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณในความร่วมมืออย่างดีจากทุกท่านในครั้งนี้

ผู้วิจัย

นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ☐ ชาย☐ หญิง**2. อายุ**☐ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี☐ 26-35 ปี☐ 36-45 ปี☐ 46 ปีขึ้นไป**3. ประสบการณ์การทำงาน**☐ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี☐ 6-10 ปี☐ 11-15 ปี☐ 16-20 ปี☐ 21-25 ปี☐ 26 ปีขึ้นไป**4. ตำแหน่งการทำงาน**☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้รับใบอนุญาต☐ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ☐ ครูผู้สอน**5. วุฒิการศึกษา**☐ ปริญญาตรี☐ ปริญญาโท☐ ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน

สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน					
1	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น					
2	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ					
3	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
4	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
5	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
6	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน					
7	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					
8	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา					
10	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการแนะแนว					
11	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา					
12	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ					
13	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น					
14	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
15	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา					
16	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา					
17	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						
18	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น					
19	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ					
20	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
21	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
22	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
23	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวัดผลและประเมินผล					
24	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					
25	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
26	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา					
27	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในตัดสินใจเกี่ยวกับการแนะแนว					
28	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา					
29	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ					
30	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น					
31	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
32	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา					
33	คณะครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา					
34	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
	การมีส่วนร่วมดำเนินการ					
35	คณะครูส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
36	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ					
37	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
38	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
39	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
40	ครูมีส่วนร่วมในการเทียบโอนผลการเรียน การวัดผลและประเมินผล					
41	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					
42	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
43	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา					
44	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการแนะแนว					
45	คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา					
46	คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ					
47	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น					
48	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
49	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา					
50	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
51	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
52	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น					
53	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ					
54	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
55	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
56	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน					
57	ครูมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการวัดและประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน					
58	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					
59	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
60	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา					
61	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการแนะแนว					
62	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา					
63	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ					
64	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
65	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
66	คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา					
67	คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา					
68	คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน						
69	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น					
70	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการวางแผนงานด้านวิชาการ					
71	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
72	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
73	ครูมีอิสระในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน					
74	ครูมีอิสระในการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย					
75	ครูไม่ถูกจำกัดในกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					
76	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
77	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการนิเทศการศึกษา					
78	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการแนะแนว					
79	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา					
80	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
81	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น					
82	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
83	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา					
84	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา					
85	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					

**ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก**

คำชี้แจง กรุณาพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วตอบแบบสอบถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่
สถานศึกษาของท่านพบจริง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ (ในแต่ละข้อ ท่านสามารถ
เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1. ปัญหาด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

- ☐ ไม่มีปัญหา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน
เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- ☒ สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการ
วางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน
ในสถานศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับ
งานวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนน้อย
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน
เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับ
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน
เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน
เกี่ยวกับการแนะแนว
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน
เกี่ยวกับการประสานความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล
ครอบครัว สถานศึกษา หรือองค์กรอื่นและส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- ☐ สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับ
การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- ☐ สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับ
การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- ☐ อื่นๆ.....

2. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

- ☐ ไม่มีปัญหา
- ☐ คณะครูไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- ☐ สถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- ☐ สถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- ☐ ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา
- ☐ ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ☐ สถานศึกษาของท่านไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษา
- ☐ สถานศึกษาของท่านไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแนะแนว
- ☐ สถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หรือองค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- ☐ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- ☐ สถานศึกษาของท่านไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการคัดเลือก หนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- ☐ อื่นๆ.....

3. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ

- ☐ ไม่มีปัญหา
- ☐ สถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

- ☐ สถานศึกษาของท่านขาดการวางแผนกระบวนการร่วมมือในการดำเนินการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- ☐ สถานศึกษาของท่านขาดการวางแผนกระบวนการร่วมมือในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
- ☐ สถานศึกษาของท่านขาดการวางแผนกระบวนการร่วมมือในการดำเนินการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนงานด้านการนิเทศ การศึกษา
- ☒ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนงานด้านการแนะแนว
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการประสานความร่วมมือ ส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์สถานศึกษา หรือ องค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามแผนกระบวนการร่วมมือในการดำเนินการจัดทำ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- ☐ สถานศึกษาของท่านขาดการมีส่วนร่วมดำเนินการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- ☐ อื่นๆ.....

4. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

- ☐ ไม่มีปัญหา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการวางแผนงานด้าน วิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา
- ☐ สถานศึกษาของท่านไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการแนะแนว
- ☐ สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการประสานความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- ☐ ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- ☐ ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา
- ☐ อื่นๆ.....

5. ปัญหาด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

- ☐ ไม่มีปัญหา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ☐ สถานศึกษาของท่านไม่เปิดโอกาสให้ครูได้มีอิสระต่อความรับผิดชอบในงานนิเทศการศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการแนะแนว
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการประสานความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในกิจการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- ☐ บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในกิจการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- ☐ อื่นๆ.....

...ขอกราบขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในครั้งนี้...

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน

สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

2. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยซึ่งจะนำเสนอผลในภาพรวม จึงไม่มีผลใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งสิ้น ดังนั้น เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลและเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงขอความกรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นให้ตรงตามความจริง

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ์

เบอร์โทร 089-270-4488

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....ปีพ.ศ.....

ตั้งแต่เวลา.....ถึงเวลา.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของท่าน

ชื่อ.....นามสกุล.....

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

ประสบการณ์การทำงาน.....

วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

สถานที่ปฏิบัติงาน.....

ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัด

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

จากการรวบรวมเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำสภาพและปัญหาในการดำเนินงาน

บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก มา

หาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัด

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก ในภาพรวมอย่างไรบ้าง

1. สภาพการพัฒนาการดำเนินงานบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

1.1 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ
ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ

.....

.....

.....

.....

1.2 ท่านใช้วิธีการใดที่ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.3 ท่านมีแนวทางให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้หรือไม่

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.4 ท่านมีกระบวนการดำเนินงานอย่างไรที่ทำให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการนิเทศการศึกษา

1.5 ท่านมีกระบวนการการดำเนินการอย่างไรที่ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.6 ท่านมีแนวทางอย่างไรที่จะให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมดำเนินการ

1.7 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการโดยให้คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

1.8 ท่านมีกระบวนการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

1.9 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรในการให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

.....

.....

.....

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.10 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรที่ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ

.....

.....

.....

1.11 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรที่ทำให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

.....

.....

.....

1.12 ท่านมีกระบวนการในการดำเนินงานการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษาโดยให้ครูมีส่วนร่วมอย่างไร

ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

1.13 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรที่จะเพิ่มอิสระให้ครูในการวัดผลและ
ประเมินผลที่หลากหลาย

1.14 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรที่ทำให้ครูมีอำนาจตัดสินใจในการนิเทศ
การศึกษา

1.15 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรที่ทำให้ครูมีอำนาจตัดสินใจในการส่งเสริมและ
สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัด
การศึกษา

2. ปัญหาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

ปัญหาด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2.1 ท่านมีแนวทางการแก้ปัญหาบุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นอย่างไร

2.2 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรที่ทำให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

2.3 ท่านมีกระบวนการแก้ไขปัญหามูลค่าในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการกับบุคคล ครอบครัว สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น และส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างไร

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.4 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรในการแก้ไขปัญหาผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2.5 ท่านมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไรในการแก้ไขปัญหาสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

.....

.....

.....

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ

2.6 ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้สถานศึกษาของท่านมีการวางแผนกระบวนการร่วมมือในการดำเนินการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.7 ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

2.8 ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นอย่างไร

.....

.....

.....

2.9 ท่านมีแนวทางส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล
ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนใน
สถานศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ์

เบอร์โทร 089-270-4488

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดตาก

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนา หรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการ พัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการ วางแผนงานด้านวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
8	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการแนะแนว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มี ความเข้มแข็งทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที)					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
16	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารและครูร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
27	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแนะแนว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
32	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
37	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
40	ครูมีส่วนร่วมในการเทียบโอนผลการเรียน การวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
41	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
44	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการแนะแนว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45	คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46	คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
48	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
49	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
51	ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
52	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
53	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
54	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
55	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
56	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
57	ครูมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการวัดและประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
58	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
59	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
60	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
61	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการแนะแนว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
62	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
63	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
64	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
65	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
66	คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
67	คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
68	คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
69	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
70	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการวางแผนงานด้านวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
71	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
72	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
73	ครูมีอิสระในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
74	ครูมีอิสระในการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
75	ครูไม่ถูกจำกัดในกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
76	ครูสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
77	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการนิเทศการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
78	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการแนะแนว	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
79	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
80	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
81	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
82	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
83	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
84	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
85	ครูมีอำนาจตัดสินใจในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.923	85

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ 17 คน

ภาคผนวก จ

หนังสือราชการติดต่อประสานงาน

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๙๗๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๙ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงร่างการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวน ๑ ฉบับ
	๓. เครื่องมือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทาง
การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล
พฤษภูมิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้พิจารณาแล้วเห็น
ว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
พิจารณาตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ธัญญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๙ กันยายน ๒๕๖๗

Signature Code : F๖iMl๒xmwwqSq๖Ntmoldk

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ : โทร ๐๘๙-๒๗๐๔๔๘๘

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/๔๑๙๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๓๐ ฉบับ

ด้วย นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดตาก เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้ นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ กำลังดำเนินการอยู่ในขั้นตอนทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ จากท่านและบุคลากรในหน่วยงานของท่านตามจำนวนแบบสอบถามที่ส่งมาด้วยนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ัญญะวัน)

รองอธิการบดี รักษาการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๓ กันยายน ๒๕๖๗

Signature Code : F๒NfidXzu๔1๕NpMssGBu

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ : โทร ๐๘๙-๒๗๐๔๔๘๘

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/๔๓๗๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๔ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอมติคณะกรรมการเพื่อรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท
เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามการวิจัยผ่านช่องทางออนไลน์ QR Code จำนวน ๑ ฉบับ
๒. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดตาก เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤตภูมิพล พฤตภูมิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากบุคลากรในสังกัดของท่าน เพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามผ่าน QR Code โดยผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ๑) ผู้บริหารสถานศึกษา และ ๒) ครูผู้สอน ทั้งนี้ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการสืบไป มหาวิทยาลัยฯ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัณษา ตันติสันติสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๔ ตุลาคม ๒๕๖๗

Signature Code : FbcLc&y+rapwPbsLlfE

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ์ : โทร ๐๘๙-๒๗๐๔๔๘๘

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๔๘๔๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน

ด้วย นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดตาก เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากท่านเพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ สำหรับวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะประสานกับท่านอีกครั้งหนึ่ง โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัณภิกา ตันตีสันติสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

Signature Code : F๖MwiKXLt๖UjJQl๙T/Jt

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางรพีรัตน์ มงคลจุฑาเศรษฐ : โทร ๐๘๙-๒๗๐๔๔๘๘

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”